

รายงานการวิจัย

การศึกษากลวิธีการสื่อสาร: กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

An Investigation of Communication Strategies:

A Case Study of EST Students at Suranaree University of Technology

หัวหน้าโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัญชลี วรรณรักษ์

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2543

ผลงานวิจัยเป็นความรับผิดชอบของหัวหน้าโครงการวิจัยแต่เพียงผู้เดียว

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ Jeremy Ward อาจารย์ Peter Bint อาจารย์ Kelley Hoar-Potisit และนักศึกษาวิชา English Elective I ที่อนุญาตให้ทำการบันทึกเทปการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆของผู้วิจัยทุกคนสำหรับกำลังใจ และคำแนะนำ ขอขอบคุณ คุณอินทิรา นนทชัย และคุณรัชนิกร ทองมาที่ได้ช่วยดูแลขั้นตอนต่างๆเกี่ยวกับงานวิจัย และขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่ให้ความรัก ความเข้าใจ และกำลังใจตลอดมา

อัญชติ วรรณรักษ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้กลวิธีการสื่อสารในการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพการใช้กลวิธีการสื่อสารที่พบในการสอบสัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่ากลวิธีการสื่อสารที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือกลวิธีการปรับข้อความ กลวิธีที่ใช้รองลงมาเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ กลวิธีการไม่ใช้ภาษาพูด กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ และ กลวิธีการหลีกเลี่ยง เมื่อแยกนักศึกษาตามระดับความสามารถในการสื่อสารพบว่า นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารต่างกันมีวิธีการใช้กลวิธีการสื่อสารต่างกัน และใช้ความถี่มากน้อยต่างกัน

Abstract

This study aims to investigate the use of communication strategies of students at Suranaree University of Technology. Data collected from interviews of students by native English teachers were analyzed quantitatively and qualitatively. It was found that the most frequently used communication strategy is the use of 'modification devices'. The other strategies used in order of frequency were 'nonlinguistic strategies', 'L1/L3-based strategies', 'target language-based strategies', and 'avoidance strategies'. The results showed that students used different communication strategies to different degrees according to their language level.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	3
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความสำคัญของกลวิธีการสื่อสารทางภาษา	7
ประเภทของกลวิธีการสื่อสารทางภาษา	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	18
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	18
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	20
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	21
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	22
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	55
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	64
ประวัตินักวิจัย	74

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ	23
ตารางที่ 2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร	23
ตารางที่ 3	แสดงค่าความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารทั้งหมดแยกตามระดับ ความสามารถในการสื่อสาร	24
ตารางที่ 4	แสดงค่าความถี่และร้อยละของความถี่ในการใช้ กลวิธีการสื่อสารทั้งหมด	25
ตารางที่ 5	เปรียบเทียบความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารทั้งหมดของนักศึกษา แยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร	26
ตารางที่ 6	แสดงค่าความถี่และร้อยละของความถี่ในการใช้กลวิธีการหลักเดียว	27
ตารางที่ 7	เปรียบเทียบความถี่ในการใช้กลวิธีการหลักเดียวของนักศึกษา แยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร	28
ตารางที่ 8	ความถี่และร้อยละของความถี่ในการใช้ กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ	31
ตารางที่ 9	เปรียบเทียบความถี่ในการใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาแยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร	32
ตารางที่ 10	ความถี่และร้อยละของความถี่ในการใช้ กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น	37
ตารางที่ 11	เปรียบเทียบความถี่ในการใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือ ภาษาอื่นของนักศึกษาแยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร	38
ตารางที่ 12	ความถี่และร้อยละของความถี่ในการใช้กลวิธีการปรับข้อความ	41
ตารางที่ 13	เปรียบเทียบความถี่ในการใช้กลวิธีการปรับข้อความของนักศึกษา แยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร	42
ตารางที่ 14	ความถี่และร้อยละของความถี่ในการใช้กลวิธีการไม่ใช่ภาษาพูด	50
ตารางที่ 15	เปรียบเทียบความถี่ในการใช้กลวิธีการไม่ใช่ภาษาพูดของนักศึกษา แยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร	51

บทที่ 1

บทนำ

ในปัจจุบันภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญมากในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศอีกทั้งยังเป็นภาษาสื่อกลางในการแสวงหาความรู้อันไม่จำกัด การวิจัยครั้งนี้ทำขึ้นเพื่อศึกษาความสามารถในการใช้กลวิธีการสื่อสารของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ นักศึกษาเหล่านี้เน้นการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (มทส.) ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล รับนักศึกษาจากทั่วประเทศ ปีละประมาณ 1,400 คน นักศึกษาของมหาวิทยาลัยจะศึกษาในสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาวิชาสาธารณสุข หรือสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะทางคือทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนั้นทักษะการอ่านจึงเป็นทักษะที่ได้รับความสำคัญมากที่สุด เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาสามารถอ่านตำราทางวิชาการที่เป็นภาษาอังกฤษ และค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆได้ อย่างไรก็ตามทักษะด้านอื่น ๆ คือ ทักษะการเขียน ทักษะการฟัง-พูดก็เป็นทักษะที่ได้รับความสำคัญเช่นกัน

ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะต้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างน้อย 5 วิชา หรือเท่ากับ 15 หน่วยกิต ก่อนเปิดภาคการศึกษาที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จะได้รับการทดสอบความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ (Placement Test) เพื่อเริ่มต้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของตนเอง ตัวอย่างเช่น หากนักศึกษาถูกจัดให้เริ่มเรียนด้วยวิชา English I นักศึกษาก็จะต้องเรียนวิชา English I English II English III English IV English V ตามลำดับ และสามารถเลือกเรียนวิชาในกลุ่มวิชาเลือกซึ่งประกอบไปด้วย English Elective I English Elective II English Elective III English Elective IV และ English Elective V เป็นวิชาเลือกเสรีได้ หรือหากนักศึกษาถูกจัดให้เริ่มเรียนด้วยวิชา English III นักศึกษาก็จะต้องเรียน English III English IV English V และวิชาในกลุ่มวิชาเลือก จำนวน 2 วิชา

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีประสบปัญหาเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ กล่าวคือ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการสื่อสารในระดับที่ไม่น่าพอใจ

ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริงได้ ซึ่งอาจเนื่องมาจากสาเหตุแรก คือผู้เรียน ไม่มีโอกาสที่จะได้ฝึกใช้ภาษานอกห้องเรียน หรือสาเหตุที่สองคือ ผู้เรียนมีความรู้ในภาษาอังกฤษจำกัด ในสภาพความเป็นจริงครูผู้สอนอาจแก้สาเหตุแรกด้วยการจัดสถานการณ์จำลองให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาให้ได้มากที่สุด แต่ไม่สามารถแก้สาเหตุที่สองด้วยการสอนความรู้ในตัวภาษาทั้งหมดให้ผู้เรียนได้ ดังนั้นผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้เมื่อประสบกับปัญหาในการสื่อสาร ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวก็คือ กลวิธีการสื่อสารนั่นเอง

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษานักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะมีทักษะในการใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างไรเพื่อประโยชน์ในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้กลวิธีการสื่อสาร เมื่อนักศึกษาต้องสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ โดยตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารต่างระดับกัน ใช้กลวิธีการสื่อสารความถี่ต่างกันหรือไม่
2. นักศึกษาใช้กลวิธีการสื่อสารประเภทใดบ้าง
3. นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารต่างระดับกัน ใช้กลวิธีการสื่อสารประเภทต่างกันหรือไม่

ความสำคัญของการวิจัย

การเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเป็นการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (English as a Foreign Language) ซึ่งการเรียนแบบนี้ นักศึกษาจะมีโอกาสได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษ ฟัง พูด อ่าน เขียน เฉพาะในห้องเรียน เมื่อออกนอกห้องเรียนนักศึกษาแทบจะไม่มีโอกาสได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษเลย ฉะนั้นปัญหาที่สำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศก็คือ นักศึกษาไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์จริง อย่างไรก็ตาม ทั้งผู้เรียนและผู้สอนต่างยอมรับว่าทักษะการพูดมีความสำคัญมาก เนื่องจากในปัจจุบันนักศึกษาอาจต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสอบสัมภาษณ์เพื่อให้ได้งานที่ดี หรือการสอบเพื่อเข้ารับทุน หรือการสมัครเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น แต่การมีทักษะการพูดไม่ใช่เป็นเรื่องที่ทำได้ง่ายๆ เนื่องจากครูผู้สอนไม่สามารถสอนให้นักศึกษามีความรู้ในองค์ประกอบทางภาษา เช่น ด้านไวยากรณ์หรือศัพท์ทั้ง

หมดได้ อีกทั้งนักศึกษามีโอกาสได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนน้อยมาก เมื่อนักศึกษาประสบปัญหาในการสื่อสาร นักศึกษาจะพยายามหาวิธีแก้ปัญหาเพื่อให้คู่สนทนาเข้าใจ โดยการใช้กลวิธีการสื่อสาร (Communication strategies) ซึ่งอาจอยู่ในรูปภาษาพูด (verbal) หรืออาจเป็นภาษาท่าทาง (nonverbal) ก็ได้ ซึ่งการที่นักศึกษามักจะเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารแบบใดขึ้นอยู่กับระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของแต่ละคน

กลวิธีการสื่อสารมีความสำคัญมากในการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเมื่อเกิดปัญหาขึ้น เช่น ผู้เรียนนึกศัพท์ที่จะใช้ไม่ได้ นึกหลักไวยากรณ์ที่ถูกต้องไม่ออก ครูควรสอนให้นักศึกษารู้จักใช้กลวิธีการสื่อสารแก้ปัญหาที่เขาอาจพบในการพูดภาษาอังกฤษได้อย่างทันท่วงที เพราะการพูดเป็นการใช้ภาษาแบบ Real time ซึ่งหมายความว่านักศึกษาจะต้องมีวิธีที่จะใช้ความรู้ที่เรียนมาแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างมีไหวพริบ และทันเหตุการณ์

การศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการสื่อสารจะช่วยให้ทราบถึงกลวิธีที่นักศึกษานิยมใช้ในการแก้ปัญหาการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปสอนให้นักศึกษานำไปฝึกปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาที่มีความรู้ภาษาอังกฤษไม่เพียงพอ สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ได้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชา English Elective I มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในภาคการศึกษาที่ 2 และ 3 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 75 คน
2. การวิจัยครั้งนี้มีได้คำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับตัวอย่างประชากร เช่น เพศ วัย ความสนใจพิเศษ สติปัญญา สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ วิธีสอนของครูตลอดจนสภาพแวดล้อมอื่น ๆ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งกลวิธีการสื่อสารออกเป็น 5 ประเภทตามแนวทางที่ผู้วิจัยเรื่องกลวิธีการสื่อสารก่อนหน้า เช่น Bailystok (1990) Dornyei (1995) และ จ่านง แก้วเพชร (1996) ได้แบ่งไว้

กลวิธีการสื่อสาร หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดใช้เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจได้ตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร อาจเป็นการใช้คำพูดหรือไม่ใช้คำพูดก็ได้ กลวิธีการสื่อสารแบ่งออกเป็น

1. กลวิธีการหลีกเลี่ยง (Avoidance strategy) หมายถึงการที่นักศึกษาหลีกเลี่ยงการสื่อสารเมื่อตนเองไม่สามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว ประกอบด้วยกลวิธีย่อย 2 ประเภทคือ

1.1 การหลีกเลี่ยงเรื่อง (Topic avoidance) คือการหลีกเลี่ยงการพูดเกี่ยวกับเนื้อหาที่ตนเองไม่มีความรู้ หรือความถนัดเพียงพอ เช่น “Oh! I can’t say this. Let’s talk about something else.”

1.2 การละทิ้งข้อความ (Message avoidance) คือการที่นักศึกษาหยุดพูดกลางคัน โดยไม่พูดต่อให้จบข้อความ

2. กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ (Target language-based strategy) หมายถึง การที่นักศึกษาใช้ความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสื่อสาร ประกอบด้วยกลวิธีย่อย 3 ประเภทคือ

2.1 การใช้คำใกล้เคียง (Approximation) หมายถึงการที่นักศึกษาใช้คำในภาษาอังกฤษที่มีความหมายใกล้เคียงแทนคำที่ถูกต้องและเหมาะสมกว่า เช่น การพูดว่า “It’s a shop.” แทน “grocery store” เป็นต้น

2.2 การพูดอ้อม (Circumlocation) เป็นการพูดแบบอ้อมๆ เพื่อต้องการสื่อความหมายที่ต้องการ เพราะไม่สามารถพูดให้ตรงประเด็นในทันทีได้เนื่องจากข้อจำกัดในศัพท์ ไวยากรณ์หรือความสามารถในการพูด เช่น “It has a motor. You find it in a factory.”

2.3 การถามศัพท์ตรง คือการที่ผู้พูดอาจจะถามคำถามออกไปตรง ๆ เช่น “What do you call this in English?”

3. กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น (L1/L3-based strategy) หมายถึง การที่นักศึกษาใช้ความรู้ในภาษาแม่หรือภาษาอื่นปนในการพูดภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยกลวิธีย่อย 2 ประเภทคือ

3.1 การเปลี่ยนภาษา (Language switching) เป็นการใช้ภาษาแม่ปนขณะที่พูดภาษาที่สอง เช่น “We get this from แผลงลอย.”

3.2 การพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง (Foreignizing) เป็นการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง เช่น “Do you like Soup Nor Mai?”

4. กลวิธีการปรับข้อความ (Modification devices) หมายถึง วิธีการที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างนักศึกษาและคู่สนทนาคำเนินต่อไปได้ ประกอบด้วยกลวิธีย่อย 7 ประเภทคือ

4.1 การตรวจสอบความเข้าใจ (Comprehension check) คือ การที่นักศึกษาตรวจสอบว่าคู่สนทนาเข้าใจหรือไม่ โดยการพูดว่า “Right?, Okay?, Do you understand?”

4.2 การขอคำอธิบาย (Clarification request) หมายถึง การที่นักศึกษาขอให้คู่สนทนาพูดใหม่เพื่อให้เข้าใจความหมายที่คู่สนทนาต้องการสื่อสารง่ายขึ้น โดยอาจจะขอให้คู่สนทนากล่าวซ้ำก็ได้ เช่น พูดว่า “What do you mean?, Again please, Pardon?, You’re leaving this Saturday?”

4.3 การพูดซ้อน (Overlap) คือการที่นักศึกษาพูดขึ้นมาในขณะที่คู่สนทนายังพูดไม่จบ แต่เรื่องที่พูดซ้อนขึ้นมาเป็นเรื่องเดียวกับที่คู่สนทนากำลังพูดอยู่

4.4 การทำเสียงประกอบ (Back channel cues) คือการทำเสียงประกอบขณะที่คู่สนทนากำลังพูดเพื่อแสดงให้คู่สนทนาทราบว่ากำลังฟังอยู่ เช่นการใช้คำว่า “uhhuh, yeah, right”

4.5 การแก้ไขคำพูดตัวเอง (Self repair) เมื่อนักศึกษารู้ตัวว่าพูดผิด เช่น “I met Peter. She no he went to BIG C.” เมื่อทราบว่าต้องการใช้สรรพนาม “he” ไม่ใช่ “she.”

4.6 การพูดทวนประโยค (Confirmation check) คือการกล่าวซ้ำคำพูดของกลุ่มสนทนา เช่นเมื่อผู้พูดถามคำถาม ก็กล่าวคำถามนั้นซ้ำ

4.7 การหยุดชั่วขณะ (Pausing) หมายถึง การหยุดคิดชั่วขณะในระหว่างการสนทนา เพื่อคิดข้อความที่จะพูดต่อไป ซึ่งในระหว่างการหยุดนี้ อาจมีการเปล่งเสียงออกมา หรือไม่มีก็ได้ เสียงที่เปล่งออกมาเช่น “um..., er..., uh...” ไม่มีความหมายใดๆ แต่เป็นการบอกให้ผู้สนทนาทราบว่ายังไม่สิ้นสุดการสนทนา

5. กลวิธีการ ไม่ใช่ภาษาพูด (Nonlinguistic strategy)

5.1 การเคลื่อนไหวร่างกาย (Gesture) เช่นการส่ายศีรษะเมื่อไม่เข้าใจผู้สนทนา หรือ การทำสีหน้าไม่เข้าใจ เมื่อต้องการให้ผู้สนทนาพูดซ้ำ

5.2 การแสดงท่าประกอบการพูด (Mime) หมายถึง การทำท่าประกอบขณะพูด หรือทำ ท่าแทนเมื่อนึกศัพท์ที่ต้องการพูดไม่ออก เช่นการพูดว่า “By plane.” และทำมือ ประกอบ

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา English Elective I มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารีภาคการศึกษา 2 และ 3/2542 จำนวน 75 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการเรียนการสอน หลักสูตรและแบบเรียนเกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้ได้มาตรฐาน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการสื่อสารในด้านอื่น ๆ
ต่อไป

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องกลวิธีการสื่อสารทางภาษาเริ่มขึ้นเมื่อประมาณ 30 ปีที่แล้ว นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายและแบ่งประเภทของกลวิธีการสื่อสารทางภาษาไว้ ซึ่งจะได้นำเสนอในบทนี้ดังต่อไปนี้

ความสำคัญของกลวิธีการสื่อสารทางภาษา

Canale และ Swain (1980) มีความเห็นสอดคล้องกับ Savignon (1983) ว่าความสามารถในการสื่อสาร (Communicative competence) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการคือ

1. ความสามารถทางภาษาศาสตร์หรือไวยากรณ์ (Linguistic competence) หมายถึงความสามารถในการใช้ความรู้ทางภาษา คือ เสียง ศัพท์ โครงสร้าง ในการสื่อความหมายผ่านทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน
2. ความสามารถทางสังคมภาษาศาสตร์ (Sociolinguistic competence) หมายถึงความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามวิธีปฏิบัติในสังคมนั้น
3. ความสามารถทางการสัมพันธ์ข้อความ (Discourse competence) หมายถึงความสามารถในการใช้ความรู้ทางภาษาศาสตร์ และความสามารถในการเชื่อมโยงความหมายทางภาษาให้เข้ากันได้อย่างถูกต้อง สามารถเข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อในแต่ละบริบท (context) ได้ถูกต้อง
4. ความสามารถทางกลวิธีการสื่อสารทางภาษา (Strategic competence) หมายถึงความสามารถในการใช้กลวิธีการสื่อสารทางภาษาทั้งการใช้คำพูด และไม่ใช้คำพูด เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากความรู้ทางภาษาที่จำกัด หรือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร

จะเห็นได้ว่าความสามารถสามอย่างแรก คือ ความสามารถทางภาษาศาสตร์หรือไวยากรณ์ ความสามารถทางสังคมภาษาศาสตร์ และ ความสามารถทางการสัมพันธ์ข้อความ จะช่วยให้การสื่อสารประสบความสำเร็จ ซึ่งหากผู้เรียนมีความสามารถอย่างใดอย่างหนึ่งจำกัด ความสามารถประเภทที่สี่ คือความสามารถทางกลวิธีการสื่อสารทางภาษา (Strategic competence) จะมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้การปฏิสัมพันธ์ประสบความสำเร็จได้ (Tarone, 1981)

Tarone (1980) ได้แบ่งกลวิธีของผู้เรียนออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. กลวิธีการเรียน (Learning strategies) หมายถึงวิธีการที่ผู้เรียนใช้พัฒนาความรู้ทางภาษา ศาสตร์ในภาษาที่ 2
2. กลวิธีการผลิตภาษา (Production strategies) หมายถึงความพยายามของผู้เรียนที่จะนำความรู้ในภาษาที่ 2 ที่ตนมีอยู่มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. กลวิธีการสื่อสาร (Communication strategies) หมายถึงกลวิธีที่ผู้เรียนใช้เพื่อพยายามสื่อความหมายที่ต้องการ เมื่อผู้เรียนขาดความรู้ทางภาษา ศาสตร์

นักวิชาการทางภาษาศาสตร์หลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของกลวิธีการสื่อสาร อาทิ เช่น Tarone (1981) ได้ให้ความสำคัญของกลวิธีการสื่อสารว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง และช่วยให้การปฏิสัมพันธ์ดำเนินไปได้ด้วยดี นอกจากนี้ Faerch และ Kasper (1983) มีความเห็นว่า กลวิธีการสื่อสารจะช่วยแก้ปัญหาการสื่อสาร ทำให้การสื่อสารดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ไม่ติดขัด ช่วยชดเชยความรู้ทางภาษาที่ผู้พูดมีจำกัด ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ในภาษาที่สองมากขึ้น และเพิ่มพูนความสามารถในการสื่อสารในระดับที่สูงขึ้น

ประเภทของกลวิธีการสื่อสารทางภาษา

Bialystok (1990) เปรียบเทียบการขาดความรู้ในภาษาที่สองว่าเป็นช่องว่างทางภาษา (gap) ซึ่งช่องว่างนี้อาจเป็นเรื่องของคำ โครงสร้าง วลี หรือสำนวน ผู้พูดจะพยายามแก้ไขช่องว่างเหล่านี้ด้วยการใช้กลวิธีการสื่อสาร คำว่ากลวิธีการสื่อสาร (Communication Strategies) ได้ถูกนำมาใช้เป็นครั้งแรกโดย Selinker (1972) ซึ่งเขาได้ให้คำนิยามไว้อย่างกว้าง ๆ ว่าหมายถึง วิธีการที่ผู้เรียนใช้ในการสื่อสารกับเจ้าของภาษา โดยที่ผู้เรียนยังมีความรู้ทางภาษาไม่เพียงพอ เมื่อมีความรู้ทางภาษาจำกัด ผู้เรียนจึงพยายามทุกวิถีทางที่จะสื่อสารกับเจ้าของภาษาให้ได้ ซึ่งวิธีการที่ผู้เรียนใช้เพื่อช่วยให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลก็คือกลวิธีการสื่อสารนั่นเอง

ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการสื่อสารมาเป็นเวลาเกือบสองทศวรรษแล้ว (Wagner & Firth, 1997) นักภาษาศาสตร์ที่ศึกษาเรื่องกลวิธีการสื่อสารมีความเข้าใจส่วนใหญ่ตรงกันว่า กลวิธีการสื่อสารคืออะไร แต่ก็แตกต่างกันในรายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของกลวิธีการสื่อสาร และเกณฑ์ในการพิจารณาว่าพฤติกรรมที่พบในการปฏิสัมพันธ์นั้นๆ เป็นกลวิธีการสื่อสารหรือไม่

Tarone (1981) ได้แบ่งกลวิธีการสื่อสารออกเป็น 3 ประเภทได้แก่

1. การถอดความ (Paraphrase) ประกอบไปด้วย

- 1.1 การใช้คำใกล้เคียง (Approximation) เป็นการใช้คำหรือประโยคที่ผู้พูดเองก็รู้ว่าไม่ถูก แทนคำศัพท์ที่ต้องการกล่าวถึง เช่น ใช้คำว่า “pipe” แทนคำว่า “waterpipe” เป็นต้น
- 1.2 การสร้างคำใหม่ (Word coinage) เป็นการใช้คำที่ผู้พูดคิดขึ้นใหม่ เพื่อใช้สื่อความหมายที่ต้องการ เช่น ใช้คำว่า “airball” แทนคำว่า “balloon” เป็นต้น
- 1.3 การพูดอ้อม (Circumlocation) เป็นการบรรยายลักษณะหรือคุณสมบัติของวัตถุ หรือการกระทำแทนการใช้คำในภาษาที่สอง เช่น “She is uh, smoking something. I don’t know its name. That’s, uh, Persian, and we use in Turkey, a lot of..”

2. การขอยืม (Borrowing) ประกอบไปด้วย

- 2.1 การเรียงลำดับคำแบบภาษาแม่ (Literal translation) ผู้พูดแปลคำศัพท์คำต่อคำ โดยเทียบกับภาษาแม่ เช่น “He invites him to drink.” แทน “They toast one another.” เป็นต้น
- 2.2 การพูดภาษาแม่ปนภาษาที่สอง (Language switch) เช่น ใช้คำว่า “Balon” แทน “Balloon” เป็นต้น
- 2.3 การขอความช่วยเหลือ เป็นการขอความช่วยเหลือโดยการถามหรือขอร้อง เช่น พูดว่า “What called?” “What’s this?” เป็นต้น
- 2.4 การทำท่าใบ้ (Mime) ผู้พูดใช้ท่าทาง การกระทำแทนคำศัพท์ เช่น ประบมือ แทนคำว่า “Applause” เป็นต้น

3. การหลีกเลี่ยง (Avoidance) ได้แก่

- 3.1 การหลีกเลี่ยงหัวข้อสนทนา (Topic avoidance) คือผู้พูดพยายามไม่พูดหัวข้อสนทนาที่ตนเองไม่มีความรู้ด้านคำศัพท์หรือ โครงสร้างประโยค
- 3.2 การยกเลิกข้อความที่สนทนา (Message abandonment) คือผู้พูดเริ่มการสนทนาแล้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการต่อได้ จึงได้หยุดลงกลางคัน

Faerch และ Kasper (1984) ได้แบ่งกลวิธีการสื่อสารเป็น 2 ประเภท

1. กลวิธีการตัดทอน (Reduction strategies) ผู้พูดใช้กลวิธีนี้เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการสื่อสาร

1.1 การตัดทอนทางภาษา (Formal reduction) ได้แก่

- 1.1.1 การตัดทอนด้านเสียง (Phonological) เนื่องจากความยากในการออกเสียง เช่น นักศึกษาเอเชียอาจเลี่ยงการออกเสียง /l/ หรือ /r/
- 1.1.2 การตัดทอนด้านหน่วยคำ (Morphological) เนื่องจากความไม่รู้หรือกลัวข้อผิดพลาด เช่น การเลี่ยงการใช้ Past Tense เพราะไม่ทราบคำกริยาช่องที่ 2
- 1.1.3 การตัดทอนด้านไวยากรณ์ (Grammatical) เนื่องจากกลัวข้อผิดพลาด เพราะไม่ทราบกฎไวยากรณ์ เช่น เลี่ยงที่จะใช้ประโยคเงื่อนไข (Conditional sentences)

1.2 การตัดทอนหน้าที่ทางภาษา (Functional reduction) แบ่งออกเป็น 3 ประเภทตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

- 1.2.1 การตัดทอนการกระทำหรือการปฏิบัติ (Actional) เช่น ผู้พูดไม่ทราบวิธีการแนะนำบุคคลให้รู้จักกัน หรือไม่ทราบการเริ่มต้นบทสนทนา จึงเลี่ยงที่จะปฏิบัติสิ่งเหล่านี้
- 1.2.2 การตัดทอนหัวข้อสนทนา (Propositional) เช่น การเลี่ยงหัวข้อสนทนาหรือเลิกการสนทนา เพราะผู้พูดไม่ทราบศัพท์ในเรื่องนั้น ๆ เพียงพอ เช่น ศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง คนตรี เครื่องยนต์
- 1.2.3 การตัดทอนวิธีการพูด (Modal) เช่น ผู้พูดไม่คุ้นเคยกับการพูดให้ถูกต้องตามกาลเทศะ ซึ่งมีอยู่หลายแบบ จึงใช้แต่ "I would like..." อยู่แบบเดียวในทุกโอกาส หรือในกรณีที่ผู้พูดไม่ทราบวิธีการพูดที่จะแสดงความประหลาดใจ ดีใจ หรือสงสัย เป็นต้น

2. กลวิธีการทำให้สำเร็จ (Achievement strategies) แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

2.1 กลวิธีที่ไม่ขอความร่วมมือ (Noncooperative) แบ่งออกเป็น 3 ประเภทตามวิธีที่ผู้พูดใช้แก้ปัญหาเมื่อต้องการสื่อความหมายต่อผู้ฟังได้แก่

- 2.1.1 กลวิธีที่อ้างอิงภาษาแม่หรือภาษาอื่น (L1/L3 based strategies)
 - 2.1.1.1 การพูดภาษาแม่ปนกับภาษาที่สอง (Code switching)
 - 2.1.1.2 การพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง (Foreignizing)

- 2.1.1.3 การเรียงลำดับคำแบบภาษาแม่ (Literal translation)
- 2.1.2 กลวิธีการใช้ภาษาที่สองภาษาเดียว (Intralinguage based strategies)
 - 2.1.2.1 การใช้คำอื่นแทน (Substitution)
 - 2.1.2.2 การใช้คำสรุป (Generalization)
 - 2.1.2.3 การบรรยายลักษณะ (Description)
 - 2.1.2.4 การให้ตัวอย่าง (Exemplification)
 - 2.1.2.5 การสร้างคำขึ้นมาใหม่ (Word coinage)
 - 2.1.2.6 การใช้โครงสร้างใหม่ (Restructuring)
- 2.1.3 กลวิธีการไม่ใช่คำพูด (Non-linguistic strategies)
 - 2.1.3.1 การทำท่าไม้ (Mime)
 - 2.1.3.2 การเคลื่อนไหวร่างกาย (Gesture)
 - 2.1.3.3 การเริ่มด้วยเสียง (Sound initiation)
- 2.2 กลวิธีที่ขอความร่วมมือ (Cooperative strategies) คือการที่ผู้พูดพยายามให้คู่สนทนาช่วยเมื่อประสบปัญหาในการสื่อความหมาย โดยผู้พูดอาจจะถามคำถามออกไปตรงๆ เช่น “What do you call this in English?” หรือแสดงอาการลังเล หรือแสดงความไม่แน่ใจเช่น “I don’t know how to say this.”

Willems (1987) ได้แบ่งกลวิธีการสื่อสารเป็น 2 ประเภท

1. กลวิธีการตัดทอน (Reduction Strategies) แบ่งออกเป็น

1.1 ด้านรูปแบบของภาษา (Formal)

- 1.1.1 เสียง (Phonology) เป็นการหลีกเลี่ยงการใช้คำที่มีส่วนของคำที่ยากต่อการอ่านออกเสียง
- 1.1.2 หน่วยคำ (Morphological) เป็นการหลีกเลี่ยงการใช้คำที่ไม่รู้ เช่น การเลี่ยงการใช้ Past Tense เพราะไม่ทราบคำกริยาช่องที่ 2
- 1.1.3 โครงสร้าง (Syntactic) เป็นการหลีกเลี่ยงการพูดที่ต้องใช้โครงสร้างประโยคที่ไม่แน่ใจ เช่น หลีกเลี่ยงการพูดที่ต้องใช้ประโยคเงื่อนไข
- 1.1.4 คำศัพท์ (Lexical) เป็นการหลีกเลี่ยงหัวข้อสนทนาบางอย่างเพื่อเลี่ยงคำศัพท์ที่ไม่รู้จัก

1.2 ด้านหน้าที่ของภาษา (Function)

- 1.2.1 การหลีกเลี่ยงข้อความ (Message abandonment) เช่น “Oh! I can’t say that. Let’s talk about something else.”
- 1.2.2 การแทนที่ความหมาย (Meaning replacement) เป็นพูดโดยใช้คำ วลี หรือประโยคที่มีความหมายใกล้เคียงกับสิ่งที่ต้องการพูด เช่นการพูดที่มีความสุภาพน้อยกว่าที่ควรเป็นเพราะไม่ทราบวิธีที่จะพูดให้สุภาพมากเท่าที่ต้องการได้
- 1.2.3 การหลีกเลี่ยงหัวข้อสนทนา (Topic avoidance) คือการไม่พูดเกี่ยวกับหัวข้อสนทนาบางเรื่อง

2. กลวิธีการทำให้สำเร็จ (Achievement strategies) แบ่งออกเป็น

- 2.1 การใช้ท่าทาง (Paralinguistic strategies) เป็นการใช้ท่าทางหรือสีหน้าแทนคำพูด
- 2.2 การใช้ภาษาแม่และภาษาที่สองปนกัน (Interlingual strategies) เป็นการใช้ภาษาแม่หรือภาษาอื่นปนในขณะที่พูดภาษาที่สอง
 - 2.2.1 การขอยืมหรือการพูดภาษาแม่ปนกับภาษาที่สอง (Borrowing or Code switching)
 - 2.2.2 การเรียงลำดับคำแบบภาษาแม่ (Literal translation) เป็นการแปลจากภาษาแม่ไปสู่ภาษาที่สอง
 - 2.2.3 การพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง (Foreignizing) เป็นการออกเสียงภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง
- 2.3 การใช้ภาษาที่สองภาษาเดียว (Intralingual strategies)
 - 2.3.1 การใช้คำใกล้เคียงหรือการสรุป เป็นการใช้คำที่เป็นหมวดหมู่หรือประเภทแทนคำศัพท์ที่ต้องการ เช่นใช้คำว่า “flower” แทน “rose” “birds” แทน “ducks”
 - 2.3.2 การสร้างคำใหม่ (Word coinage) คือการสร้างคำใหม่ในภาษาที่สองตามกฎที่เรียนมา
 - 2.3.3 การถอดความ (Paraphrase)
 - 2.3.3.1 การบรรยาย (Description) เป็นการอธิบายศัพท์คำนั้น โดยใช้ลักษณะทางกายภาพ

- 2.3.3.2 การพูดอ้อม (Circumlocution) เป็นการอธิบายศัพท์นั้นโดยพูดถึงลักษณะด้านต่างๆ เช่น “It has a motor.” “You find it in a factory.”
- 2.3.3.3 การยกตัวอย่าง (Exemplification)
- 2.3.4 การพิมพ์ (Smufing) เป็นการใช้คำที่ปราศจากความหมายแทนคำศัพท์ที่ต้องการ เช่น การใช้คำว่า “thing”
- 2.3.5 การแก้ไขตนเอง (Self repair) เป็นการพูดใหม่ เมื่อสิ่งที่พูดไปแล้วไม่เป็นที่เข้าใจ
- 2.3.6 การขอความช่วยเหลือ (Appeal for assistance)
 - 2.3.6.1 การถามตรงๆ เช่น “What d’ you call” “Speak more slowly”
 - 2.3.6.2 การแสดงโดยนัย เช่นการหยุดพูด หรือการพูดซ้ำ
 - 2.3.6.3 การตรวจสอบโดยใช้คำถาม เป็นการใช้คำถามตรวจสอบว่าตนเข้าใจถูกต้องหรือไม่ เช่น “Are you saying that?”
 - 2.3.6.4 การเสนอการแก้ไข (Initiating repair) เช่นการพูดว่า “I’m sorry, there must be some misunderstanding. Does...mean...?”

Dornyei (1995) ศึกษาวิจัยต่างๆและแบ่งประเภทของกลวิธีการสื่อสารได้ดังนี้

1. กลวิธีการหลีกเลี่ยงหรือการตัดทอน (Avoidance or reduction strategies)
 - 1.1 การละทิ้งข้อความ (Message abandonment) คือการพูดค้างไว้โดยไม่พูดต่อให้จบ
 - 1.2 การหลีกเลี่ยงเรื่อง (Topic avoidance) คือการหลีกเลี่ยงที่จะพูดเกี่ยวกับบางหัวข้อ
2. กลยุทธ์การทำให้สำเร็จหรือการชดเชย (Achievement or compensatory strategies)
 - 2.1 การพูดอ้อมค้อม (Circumlocution) คือการบรรยายหรือยกตัวอย่างเพื่ออธิบายคำหรือการกระทำที่เป็นเป้าหมาย
 - 2.2 การใช้คำใกล้เคียง (Approximation) คือการใช้คำอื่นที่สามารถแสดงความหมายที่คล้ายกับคำที่เป็นเป้าหมายมากที่สุด
 - 2.3 การใช้คำอเนกประสงค์ (Use of all purpose words) คือการใช้คำที่แทนความหมายทั่วไป เช่น thing, stuff, make, do
 - 2.4 การสร้างคำใหม่ (Word coinage) คือการคิดคำในภาษาที่สองขึ้นใหม่โดยใช้กฎในภาษาที่สองที่คิดว่าใช้ได้

- 2.5 การสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูด (Use of nonlinguistic means) เช่นการทำท่าไม้ การทำท่าทาง การแสดงออกทางสีหน้า หรือการเลียนเสียง
- 2.6 การแปลตรงตัว (Literal translation) คือการแปลคำ ส่วนวน หรือ โครงสร้างในภาษาแม่เป็นภาษาที่สอง
- 2.7 การทำให้เป็นภาษาต่างประเทศ (Foreignizing) คือการใช้คำในภาษาแม่ตามหน่วยเสียงภาษาที่สอง เช่นการออกเสียงคำในภาษาแม่ตามแบบภาษาที่สอง หรือการเติมปัจจัย (suffix) ในภาษาที่สองลงหลังคำในภาษาแม่
- 2.8 การเปลี่ยนภาษา (Code switching) คือการใช้คำในภาษาแม่ หรือภาษาอื่น
- 2.9 การขอความช่วยเหลือ (Appeal for help) คือการขอให้คู่สนทนาช่วยทั้งทางตรง หรือทางอ้อม เช่นถามว่า What do you call? หรือใช้การหยุด การสบตา การแสดงความงุนงงแบบต่างๆ

3. กลยุทธ์การสื่อสารให้ช้าลง (Time-gaining strategies) คือการใช้ส่วนเติมเต็ม (fillers) หรือการแสดงความไม่แน่ใจ (hesitation devices) โดยการพูดคำเช่น well.. now let me see เพื่อที่จะใช้เวลาคิด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ไหม่ ดัน (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “Communication strategies employed by Thai learners of English at university level in interaction with native speakers” ตัวอย่างประชากรคือนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 14 คน แบ่งออกเป็นนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำกลุ่มละ 7 คน และเจ้าของภาษาชาวอเมริกันจำนวน 14 คน การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีให้นักศึกษาเล่าเรื่องจากภาพให้เจ้าของภาษาฟัง ผลการวิจัยที่พบคือ

1. กลวิธีการสื่อสารที่นักศึกษาใช้คือ การขอความช่วยเหลือ (Appeal) การใช้คำใกล้เคียง (Approximation) การหลีกเลี่ยง (Avoidance) การขอยืมคำในภาษาไทย (Borrowing) การให้ความกระจ่าง (Clarification) การให้บริบท (Contextualization) การเรียงลำดับคำแบบภาษาแม่ (Literal translation) การถอดความ (Paraphrase) การใช้ส่วนของคำ (Partialization) และการทำท่าไม้ (Mime)

2. นักศึกษาทั้งกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ใช้กลวิธีการสื่อสารประเภทคล้ายกันแต่ความถี่ของการใช้กลวิธีการสื่อสารแต่ละประเภทต่างกัน กล่าวคือนักศึกษากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยง การพูดภาษาแม่ปนกับภาษาที่สอง การเรียงลำดับคำแบบภาษาแม่ และการทำซ้ำบ่อย มากกว่านักศึกษากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

กาญจนา เศียรประภัสสร (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสามารถด้านกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา” เพื่อศึกษาการใช้กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษในด้านกลวิธีการใช้ท่าทาง กลวิธีการใช้ภาษาแม่และภาษาที่สองปนกัน และกลวิธีการใช้ภาษาที่สองภาษาเดียว ตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2535 จำนวน 320 คน การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามการใช้กลวิธีการสื่อสาร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถด้านกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ แต่ทว่านักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์มีความสามารถด้านกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษ สูงกว่านักเรียนแผนการเรียนศิลป์ภาษา
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษประเภทกลวิธีการใช้ภาษาที่สองภาษาเดียวมากที่สุด รองลงมาคือกลวิธีการใช้ท่าทาง และกลวิธีการใช้ภาษาแม่และภาษาที่สองปนกันน้อยที่สุด

จ่านง แก้วเพชร (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล” เพื่อศึกษาความถี่ในการใช้พฤติกรรมการสื่อสารในการพูดภาษาอังกฤษแต่ละประเภท และเพื่อเปรียบเทียบความถี่และพฤติกรรมในการใช้พฤติกรรมการสื่อสารในการพูดภาษาอังกฤษแต่ละประเภทที่มีผลมาจากระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษและชนิดของภาระงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 51 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษ ภาระงาน 4 ชนิดคือ ภาระงานการสนทนา การบรรยายเรื่องจากภาพ การเล่าเรื่องจากการอ่าน และการอธิบายคำศัพท์ และตารางบันทึกข้อมูลการใช้พฤติกรรมการสื่อสาร มีการบันทึกสถิติพิเศษขณะที่กลุ่มตัวอย่างทุกคนทำภาระงานทั้ง 4 ชนิด ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนใช้พฤติกรรมการสื่อสารครบทั้ง 5 ชนิดคือ พฤติกรรมการหลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น พฤติกรรมที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ พฤติกรรมที่ไม่ใช้ภาษาพูด และพฤติกรรมการปรับข้อความ พฤติกรรมที่นักเรียนใช้มากที่สุดคือ พฤติกรรมการปรับข้อความ พฤติกรรมที่นักเรียน

ใช้น้อยที่สุดคือ กลยุทธ์การหลีกเลี่ยง นักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษต่างกันมีความถี่ในการใช้กลยุทธ์การสื่อสารทั้ง 5 ชนิดต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษระดับสูงใช้กลยุทธ์การปรับข้อความมากที่สุด และนักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษระดับปานกลางและต่ำใช้กลยุทธ์ที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่นมากที่สุด นักเรียนทุกระดับความสามารถใช้กลยุทธ์การหลีกเลี่ยงน้อยที่สุด

2. ความถี่ของการใช้กลยุทธ์การสื่อสารทั้ง 5 ชนิดในแต่ละภาระงานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในการสนทนาและการบรรยายเรื่องจากภาพนักเรียนใช้กลยุทธ์การปรับข้อความมากที่สุด ในการเล่าเรื่องจากการอ่านนักเรียนใช้กลยุทธ์ที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่นมากที่สุด ในการอธิบายคำศัพท์นักเรียนใช้กลยุทธ์ที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษมากที่สุด และนักเรียนใช้กลยุทธ์การหลีกเลี่ยงน้อยที่สุดในทุกภาระงาน

งานวิจัยต่างประเทศ

Paribakht (1985) ศึกษาเรื่อง “Strategic competence and language proficiency” เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสามารถทางภาษาของผู้พูดกับการใช้กลวิธีการสื่อสาร ตัวอย่างประชากรคือนักศึกษาชาวเปอร์เซียที่มีความสามารถทางภาษาในระดับ สูง กลาง ต่ำ กลุ่มละ 20 คน และนักศึกษากลุ่มเจ้าของภาษา 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการพูดโดยให้นักศึกษาชาวเปอร์เซียพยายามพูดบรรยายคำศัพท์ให้นักศึกษาเจ้าของภาษาฟัง เพื่อให้ นักศึกษาเจ้าของภาษาตอบได้ว่าเป็นคำศัพท์คำใด ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลวิธีการสื่อสารที่นักศึกษาใช้จะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความสามารถทางภาษา ผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาสูง จะใช้กลวิธีการสื่อสารที่มีพื้นฐานภาษาที่สอง (L2-based Communication Strategies) ส่วนผู้ที่มีความสามารถทางภาษาต่ำ จะใช้กลวิธีการสื่อสารที่มีพื้นฐานทางภาษาแม่ (L1-based Communication Strategies) นอกจากนี้ ความถี่ของการใช้กลวิธีการสื่อสารแต่ละประเภทยังแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับระดับความสามารถทางภาษา ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาสูง จะใช้กลวิธีการสื่อสารด้านภาษาศาสตร์มาก นักศึกษาที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาจะใช้กลวิธีการสื่อสารด้านท่าทางมากกว่านักศึกษาเจ้าของภาษา และนักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาในระดับกลาง จะใช้กลวิธีการสื่อสารด้านท่าทางมากกว่านักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาในระดับสูง

Si-Qing (1990) ศึกษา “A study of communication strategies in interlanguage production by Chinese EFL learners” โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเรียนภาษาที่ 2 กับความสามารถด้านกลวิธีการสื่อสารของผู้เรียน ตัวอย่างประชากรคือนักศึกษาจีนระดับปริญญาตรีที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก (ความสามารถในการเรียนภาษาที่ 2 ต่ำ) และนักศึกษาจีนระดับ

ปริญญโท (ความสามารถในการเรียนภาษาที่ 2 สูง) กลุ่มละ 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบการพูด โดยให้นักศึกษาพยายามบรรยายคำศัพท์ด้วการใช้กลวิธีการสื่อสารแบบต่าง ๆ เพื่อให้เจ้าของภาษาสามารถตอบได้ว่าเป็นศัพท์คำใด และแบบประเมินประสิทธิผลของกลวิธีการสื่อสารที่นักศึกษาใช้ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาต่างกันจะใช้กลวิธีการสื่อสารความถี่แตกต่างกัน โดยผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาค่ำจะใช้กลวิธีการสื่อสารมากกว่าผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาสูง
2. ผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนภาษาที่ 2 ต่างกันจะใช้กลวิธีการสื่อสารประเภทต่างกัน
3. ความสามารถทางภาษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพในการใช้กลวิธีการสื่อสาร กล่าวคือผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาสูงใช้กลวิธีการสื่อสารมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาค่ำ
4. การใช้กลวิธีการสื่อสารดีขึ้นอยู่กับความสามารถทางภาษา และความแตกต่างระหว่างภาษาที่ 1 และภาษาที่ 2

Domyei (1995) ศึกษาความเป็นไปได้ในการสอนกลวิธีการสื่อสารให้กับนักเรียน 109 คน เป็นนักเรียนหญิง 72 คนและนักเรียนชาย 37 คน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการพูดภาษาอังกฤษ ความสามารถของนักเรียนมีตั้งแต่ระดับก่อนปานกลาง (preintermediate) จนถึงระดับหลังปานกลาง (postintermediate) กลุ่มตัวอย่างได้ถูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ฝึกการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงเรื่องและการแทนที่ การพูดอ้อมค้อมและการใช้ส่วนเติมเต็ม กลุ่มที่ 2 เรียนครบทุกทักษะ ไม่นั้นทักษะใดทักษะหนึ่งโดยเฉพาะ กลุ่มที่ 3 เรียนแบบเน้นการพูดแต่ไม่ได้ฝึกใช้กลวิธีการสื่อสาร ระยะเวลาในการสอนรวม 6 สัปดาห์ นักเรียนต้องทำแบบทดสอบพูดก่อนสอนและหลังสอน ผลการศึกษพบว่า การฝึกให้นักศึกษาใช้กลวิธีการสื่อสารทำให้ คุณภาพในการใช้กลวิธีการสื่อสารมีมากขึ้น ปริมาณการใช้กลวิธีการสื่อสารมีมากขึ้น นักเรียนพูดได้คล่องแคล่วมากขึ้น และนักเรียนเห็นประโยชน์และมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกใช้กลวิธีการสื่อสาร

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษากลวิธีการสื่อสาร: กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี” ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักศึกษาที่เรียนวิชา English Elective I มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ผู้วิจัยเลือกศึกษานักศึกษาที่ลงเรียนวิชา English Elective I เนื่องจากวิชา English Elective I เป็นวิชาที่ได้รับความนิยมจากนักศึกษาเป็นอย่างมาก โดยในแต่ละภาคการศึกษาจะมีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนประมาณ 150 คน ในวิชานี้ นักศึกษาจะได้เรียนรู้ และฝึกการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยมีรายละเอียดรายวิชาคือ “การใช้ภาษาอังกฤษในการพูดสำหรับการเข้าสังคมในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยมีเนื้อหาจากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่เชื่อถือได้ การเริ่มต้นสนทนา รายละเอียด และจบการสนทนาอย่างเหมาะสม”

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่ลงเรียนวิชา English Elective I และเข้าทำการสอบสัมภาษณ์ปลายภาค ภาคการศึกษา 2 และ 3/2542 กับอาจารย์เจ้าของภาษา จำนวนนักศึกษา 75 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Paribakht (1985) Willems (1987) และ Si-Qing (1990) มาสร้างแบบสังเกตการใช้กลวิธีการสื่อสาร (ภาคผนวก ก) แบบสังเกตแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ประกอบด้วยชื่อ-นามสกุลของนักศึกษา ระดับความสามารถในการสื่อสาร

ตอนที่ 2 ประกอบด้วยตารางรายการกลวิธีการสื่อสารดังต่อไปนี้

1. กลวิธีการหลักเสียง
 - 1.1 การหลักเสียงเรื่อง
 - 1.2 การละทิ้งข้อความ
2. กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ
 - 2.1 การใช้คำใกล้เคียง

- 2.2 การพูดอ้อม
- 2.3 การถามศัพท์ตรง

3. กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น
 - 3.1 การเปลี่ยนภาษา
 - 3.2 การพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง

4. กลวิธีการปรับข้อความ
 - 4.1 การตรวจสอบความเข้าใจ
 - 4.2 การขอคำอธิบาย
 - 4.3 การพูดซ้ำ
 - 4.4 การทำเสียงประกอบ
 - 4.5 การแก้ไขคำพูดตัวเอง
 - 4.6 การพูดทวนประโยค
 - 4.7 การหยุดชั่วขณะ

5. กลวิธีการไม่ใช้ภาษาพูด
 - 5.1 การเคลื่อนไหวร่างกาย
 - 5.2 การแสดงท่าประกอบการพูด

การหาค่าความตรงของแบบสังเกตการใช้กลวิธีการสื่อสาร

ผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้ที่เคยทำการศึกษา กลวิธีการสื่อสาร ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ของแบบสังเกต และนำคำแนะนำไปปรับปรุงแบบสังเกตให้มีความเหมาะสม (ภาคผนวก ก)

การหาค่าความเที่ยงของการสังเกตการใช้กลวิธีการสื่อสาร

ผู้วิจัยนำแบบสังเกตไปทดลองทำร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ โดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 5 คน ในการทดลองแต่ละครั้งผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญได้ร่วมกันสังเกตการใช้กลวิธีการสื่อสารของนักศึกษา แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าความเที่ยงของการสังเกตระหว่างผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญ (Inter-rater reliability) โดยใช้วิธีการคำนวณของ Scott (The Scott Formula) จากสูตร

$$r = \frac{P_o - P_e}{1.00 - P_e}$$

r	แทน	ค่าความสอดคล้องระหว่างผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญในการใช้แบบสังเกตการใช้กลวิธีการสื่อสาร
P_o	แทน	อัตราส่วนของความน่าจะเป็นของการสังเกตได้ตรงกันของผู้สังเกต 2 คน หาได้จากผลต่างระหว่าง 1.00 กับค่าผลรวมของผลต่างระหว่างจำนวนร้อยละของพฤติกรรมของผู้สังเกตทั้งสอง
P_c	แทน	อัตราส่วนของความน่าจะเป็นของการสังเกตได้ตรงกันกับที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญของผู้สังเกต 2 คน หาได้จากสัดส่วนความถี่ของพฤติกรรมที่จำนวนสูงสุดและรองลงมา โดยการเลือกจากการสังเกตของคนใดคนหนึ่งแล้วนำค่าทั้งสองมายกกำลังสองแล้วหาผลรวม

(Scott, 1955)

ค่าความเที่ยงของการสังเกตที่หาได้เท่ากับ .89 (ดูรายละเอียดการคำนวณในภาคผนวก ค)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยจัดให้มีการบันทึกวีดิทัศน์การสอบสัมภาษณ์ระหว่างอาจารย์เจ้าของภาษากับนักศึกษาซึ่งเป็นการสอบปลายภาคของนักศึกษาวิชา English Elective I โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างฟัง และเพื่อให้นักศึกษาทราบว่าการบันทึกวีดิทัศน์นี้ไม่มีผลต่อคะแนนสอบ การสอบสัมภาษณ์นักศึกษาแต่ละคนใช้เวลาประมาณคนละ 7-10 นาที
2. ผู้วิจัยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่มๆละ 25 คน ตามคะแนนสอบที่ได้รับ คือจากคะแนนเต็ม 30 คะแนน
 - หากนักศึกษาได้ 24 คะแนน (80 % ขึ้นไป) ถือเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง
 - หากนักศึกษาได้ระหว่าง 21-23 คะแนน (70-79%) ถือเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง
 - หากนักศึกษาได้ 18-20 คะแนน (60-69%) ถือเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำ
3. ผู้วิจัยควิดิทัศน์ที่ได้บันทึกไว้ และทำการถอดความ (Transcribe) การสนทนาระหว่างนักศึกษาและอาจารย์เจ้าของภาษา

4. ผู้วิจัยควิตีทัศน์และบทที่ถอดความไว้พร้อมกันเพื่อสังเกตการใช้กลวิธีการสื่อสารของนักศึกษา หากนักศึกษานำกลวิธีการสื่อสารใด ผู้วิจัยจะทำเครื่องหมาย / ลงในแบบสังเกตให้ตรงกับรายการของกลวิธีการสื่อสารนั้นๆ :

สำหรับการควิตีทัศน์ ผู้วิจัยจะดูรวมทั้งหมด 3 รอบด้วยกัน ดูรอบที่หนึ่งเพื่อให้เห็นภาพรวมต่างๆ ไป รอบที่ 2 เพื่อแจกแจงความถี่ และรอบที่ 3 เพื่อทบทวนการแจกแจงความถี่ที่ทำไปแล้ว หลังจากนั้นจึงรวมความถี่ของการใช้กลวิธีการสื่อสารแต่ละประเภทไว้

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การบันทึกข้อมูล ผู้วิจัยบันทึกความถี่ของการใช้กลวิธีการสื่อสารแต่ละประเภท คิดเป็นร้อยละของจำนวนความถี่ทั้งหมด และแยกตามระดับความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษา นำเสนอข้อมูลในรูปตารางเพื่อตอบคำถามดังต่อไปนี้

คำถามที่ 1 นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารต่างระดับกัน ใช้กลวิธีการสื่อสารความถี่ต่างกันหรือไม่

แสดงค่าความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารของนักศึกษาแยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร วิเคราะห์เปรียบเทียบความถี่โดยใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-square Test)

คำถามที่ 2 นักศึกษาใช้กลวิธีการสื่อสารประเภทใดบ้าง

แสดงค่าร้อยละของความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารทุกประเภทในตารางเปรียบเทียบความถี่และร้อยละของความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสาร

คำถามที่ 3 นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารต่างระดับกัน ใช้กลวิธีการสื่อสารประเภทต่างกันหรือไม่

แสดงค่าร้อยละของความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารทุกประเภทเปรียบเทียบแยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์บทที่ได้ถอดความ (Transcribe) เพื่อศึกษาการใช้กลวิธีการสื่อสารแต่ละประเภท

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

กลวิธีการสื่อสาร หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดใช้เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจได้ตามวัตถุประสงค์ อาจเป็นการใช้คำพูดหรือการใช้ภาษาท่าทาง กลวิธีการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมีความแตกต่างกัน การเลือกใช้กลวิธีแต่ละประเภทอาจขึ้นอยู่กับระดับความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียน ผู้วิจัยได้แบ่งระดับความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษาออกเป็น 3 ระดับคือ ระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ ในส่วนต่อไปนี้จะนำเสนอการวิเคราะห์กลวิธีการสื่อสารทั้ง 5 ประเภท แยกตามระดับความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษา

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา แบ่งเป็น 7 ตอนดังนี้คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารทั้งหมด
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการใช้กลวิธีการหลักเพียง
- ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ
- ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น
- ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการใช้กลวิธีการปรับข้อความ
- ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการใช้กลวิธีการไม่ใช้ภาษาพูด

ตอนที่ 1

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 1 ถึง 2

ตารางที่ 1

จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ

เพศ	จำนวน
หญิง	40
ชาย	35
รวม	75

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชา English Elective I ที่เข้าสอบสัมภาษณ์กับอาจารย์เจ้าของภาษาจำนวน 75 คน เป็นนักศึกษาชายจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 นักศึกษาหญิงจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33

ตารางที่ 2

จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร

นักศึกษา	จำนวน
กลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง	25
กลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง	25
กลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำ	25
รวม	75

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยนักศึกษากลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง กลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง และกลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำ จำนวนกลุ่มละเท่า ๆ กันคือ 25 คน รวมเป็น 75 คน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารทั้งหมด ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 3 ถึง 5

ตารางที่ 3

แสดงค่าความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารทั้งหมดแยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร

นักศึกษากลุ่มความสามารถในการสื่อสาร	ความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสาร(ครั้ง)
สูง	92
กลาง	126
ต่ำ	245

จากตารางที่ 3 พบว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารต่างระดับกันมีความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีการสื่อสารมากที่สุด (245 ครั้ง) รองลงมาคือกลุ่มที่มีความสามารถระดับกลาง (126 ครั้ง) และระดับสูง (92 ครั้ง) ตามลำดับ การที่นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีการสื่อสารมากที่สุดอาจอธิบายได้ว่า นักศึกษาประสบปัญหาในการสื่อสารมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาอีก 2 กลุ่มจึงใช้กลวิธีการสื่อสารเพื่อแก้ปัญหามากที่สุด

ตารางที่ 4

แสดงค่าความถี่และร้อยละของความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารทั้งหมด

กลวิธีการสื่อสาร	ความถี่	%
กลวิธีการปรับข้อความ	223	48.16
กลวิธีการ ไม่ใช้ภาษาพูด	147	31.75
กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น	52	11.23
กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ	23	4.97
กลวิธีการหลีกเลี่ยง	18	3.89
รวม	463	100.00

จากตารางที่ 4 กลวิธีการสื่อสารที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือกลวิธีการปรับข้อความ (48.16%) กลวิธีที่ใช้รองลงมาเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ กลวิธีการไม่ใช้ภาษาพูด (31.75%) กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น (11.23%) กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ (4.97%) และ กลวิธีการหลีกเลี่ยง (3.89%)

การที่นักศึกษาใช้กลวิธีการปรับข้อความมากที่สุด แสดงว่านักศึกษาพยายามที่จะสื่อสารให้ประสบความสำเร็จ เพราะกลวิธีการปรับข้อความซึ่งประกอบไปด้วยกลวิธีย่อยคือการขอคำอธิบาย การพูดทวนประโยค การแก้ไขคำพูดตัวเอง การตรวจสอบความเข้าใจ การทำเสียงประกอบ เป็นการแสดงถึงความพยายามที่จะสนทนาต่อไป หลักฐานอีกประการที่สนับสนุนว่านักศึกษาพยายามที่จะสื่อสารคือการที่นักศึกษาใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงน้อยที่สุด

ตารางที่ 5

เปรียบเทียบความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารทั้งหมดของนักศึกษา
แยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร

กลวิธีการสื่อสาร	ความสามารถในการสื่อสาร		
	สูง	กลาง	ต่ำ
กลวิธีการปรับข้อความ	40	58	125
กลวิธีการไม่ใช่ภาษาพูด	35	43	69
กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น	6	8	38
กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ	11	12	-
กลวิธีการหลีกเลี่ยง	-	5	13
รวม	92	126	245

เมื่อแยกตามประเภทกลวิธีการสื่อสารพบว่านักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มใช้กลวิธีการปรับข้อความมากที่สุด ใช้กลวิธีการไม่ใช่ภาษาพูดเป็นอันดับสอง นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงไม่ได้ใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงเลย นั่นก็หมายความว่าเมื่อนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงประสบปัญหา นักศึกษาจะพยายามใช้กลวิธีประเภทอื่น จะไม่หลีกเลี่ยงเรื่องที่กำลังสนทนาหรือละทิ้งข้อความระหว่างการสนทนา ในทางตรงกันข้ามนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีทุกประเภทมากกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและระดับกลาง แต่ไม่ได้ใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษเลย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความรู้ในภาษาอังกฤษต่ำ จึงไม่สามารถใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษมาแก้ปัญหาในการสื่อสารได้

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยง แสดงในตารางที่ 6 ถึง 7

ตารางที่ 6

แสดงค่าความถี่และร้อยละของความถี่ในการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยง

กลวิธีการหลีกเลี่ยง	ความถี่	%
การละทิ้งข้อความ	18	100.00
การหลีกเลี่ยงเรื่อง	-	-
รวม	18	100.00

จากตารางที่ 6 นักศึกษาใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงประเภทการละทิ้งข้อความเพียงประเภทเดียว (100%) โดยไม่ใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงเรื่องเลย

ตารางที่ 7

เปรียบเทียบความถี่ในการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงของนักศึกษา
แยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร

กลวิธีการหลีกเลี่ยง	ความสามารถในการสื่อสาร			รวม
	สูง	กลาง	ต่ำ	
การละทิ้งข้อความ	-	5	13	18
การหลีกเลี่ยงเรื่อง	-	-	-	-
รวม	-	5	13	18

สำหรับกลวิธีการหลีกเลี่ยง เมื่อแยกตามระดับความสามารถในการสื่อสารพบว่า นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงประเภทการละทิ้งข้อความมากกว่า นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงไม่ได้ใช้กลวิธีการละทิ้งข้อความ และนักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มไม่ได้ใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงเรื่องเลย การที่นักศึกษาไม่ใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงเลยอาจเป็นเพราะข้อมูลเก็บมาจากการสอบสัมภาษณ์ปลายภาค นักศึกษาไม่สามารถหลีกเลี่ยงเรื่องที่อาจารย์ถามได้ เพราะจะทำให้ได้คะแนนสอบสัมภาษณ์ไม่ดี จึงต้องพยายามสนทนาให้ได้ดีที่สุด แต่เมื่อนักศึกษาไม่สามารถสนทนาต่อในเรื่องนั้นได้จริงๆ จึงมีการใช้กลวิธีการละทิ้งข้อความ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

กลวิธีการหลีกเลี่ยงหมายถึง การที่นักศึกษาหลีกเลี่ยงการสื่อสารเมื่อตนเองไม่สามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว ประกอบด้วยกลวิธีย่อย 2 ประเภทคือ กลวิธีการหลีกเลี่ยงเรื่อง และกลวิธีการละทิ้งข้อความ กลวิธีการหลีกเลี่ยงเรื่อง (Topic avoidance) หมายถึง การหลีกเลี่ยงการพูดเกี่ยวกับเนื้อหาที่ตนเองไม่มีความรู้ หรือความถนัดเพียงพอ เช่น “Oh! I can’t say this. Let’s talk about something else.” ในขณะที่กลวิธีการละทิ้งข้อความ (Message avoidance) คือ การที่นักศึกษาหยุดพูดกลางคัน โดยไม่พูดต่อให้จบข้อความ

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง

ตัวอย่างที่ 1

S: I went to see Thomas Crown Affair.

I: What was the movie about?

S: It’s about the (5 seconds) James Bond (laugh)

I: I think there’s a man who steals pictures.

ตัวอย่างที่ 2

I: Can you describe the flower festival to me?

S: Again please.

I: Can you describe the flower festival?

S: (0.5 seconds) Of flower?

I: Yeah.

S: Sunflower, rose (5 seconds)

I: Okay. Too difficult to describe.

ในตัวอย่างที่ 1 นักศึกษาไม่สามารถสนทนาให้จบได้เมื่ออาจารย์ถามเกี่ยวกับภาพยนตร์ที่ไปชม ในตัวอย่างที่ 2 นักศึกษาไม่สามารถอธิบายเกี่ยวกับงานเทศกาลดอกไม้ จึงต้องใช้กลวิธีการละทิ้งข้อความ โดยการหยุดพูด อาจารย์คู่สนทนาทราบว่านักศึกษาไม่สามารถสนทนาต่อไปได้จึงเปลี่ยนเรื่องสนทนา

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำ

ตัวอย่างที่ 1

I: What sort of place do you take a tourist to visit?

S: In Bangkok? Bangkok(10 seconds) (laugh)

ตัวอย่างที่ 2

I: How could she lead people to fight against the enemies?

S: How? ไซ้ไหมชะ

I: How could she lead her people to fight? Usually it's a man.

S: She...(5 seconds)

I: Okay. What do you usually do on weekends?

การละทิ้งข้อความของนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำมีลักษณะคล้ายกับ นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง กล่าวคือเมื่อนักศึกษาไม่สามารถสนทนาต่อไป ได้จึงต้องละทิ้งข้อความกลางคัน เป็นที่น่าสังเกตว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับ สูงไม่ได้ใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงเลย ไม่ว่าจะเป็นกลวิธีการหลีกเลี่ยงเรื่อง หรือกลวิธีการละทิ้ง ข้อความ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษามีความสามารถในการสื่อสารมากพอที่จะสนทนาต่อไปได้ หรืออาจเลี่ยงไปใช้กลวิธีประเภทอื่นแทนกลวิธีการหลีกเลี่ยง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ แสดงในตารางที่ 8 ถึง 9

ตารางที่ 8
ความถี่และร้อยละของความถี่ในการใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ

กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ	ความถี่	%
การพูดอ้อม	13	56.52
การใช้คำใกล้เคียง	9	39.13
การถามศัพท์ตรง	1	4.35
รวม	23	100.00

จากตารางที่ 8 กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือ การพูดอ้อม (56.52%) โดยนักศึกษาใช้กลวิธีการใช้คำใกล้เคียง (39.13%) เป็นอันดับรองลงมา และการถามศัพท์ตรง (4.35%) น้อยที่สุด

ตารางที่ 9

เปรียบเทียบความถี่ในการใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา
แยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร

กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ ภาษาอังกฤษ	ความสามารถในการสื่อสาร			รวม
	สูง	กลาง	ต่ำ	
การพูดอ้อม	7	6	-	13
การใช้คำใกล้เคียง	4	5	-	9
การถามศัพท์ตรง	-	1	-	1
รวม	11	12	-	23

จากตารางที่ 9 นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและระดับกลางใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันมาก โดยนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงใช้กลวิธีการพูดอ้อมมากกว่า แต่ใช้กลวิธีการใช้คำใกล้เคียงน้อยกว่านักศึกษที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง นอกจากนี้ นักศึกษาที่มีความสามารถระดับกลางมีการใช้กลวิธีการถามศัพท์ตรง แต่นับว่าน้อยมาก ในขณะที่นักศึกษาที่มีความสามารถระดับต่ำไม่ได้ใช้กลวิธีใดๆ ในกลุ่มนี้เลย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ หมายถึง การที่นักศึกษาใช้ความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสื่อสาร แบ่งออกเป็น การใช้คำใกล้เคียง การพูดอ้อม และการถาม ศัพท์ตรง

การใช้คำใกล้เคียง หมายถึง การที่นักศึกษาใช้คำในภาษาอังกฤษที่มีความหมายใกล้เคียง แทนคำที่ถูกต้องและเหมาะสมกว่า

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง

ตัวอย่างที่ 1

T: Do you have a motorcycle or not?

S: I have but I don't ride a bicycle to the capital.

T: To town? Why not?

S: It's dangerous.

ตัวอย่างที่ 2

T: Okay what do you do when you go shopping in Korat?

S: I buy book or some accessory.

T: What do people buy at Jatujak market?

S: The handicraft and (5 seconds) old object (laugh)

T: Antique yeah.

ตัวอย่างที่ 3

I: What sort of work are you going to do on the coop program?

S: I have job about programmer.

I: Programming?

S: Programming.

I: Okay.

ในบทสนทนาข้างต้นแสดงถึงกลวิธีการใช้คำใกล้เคียง 3 ครั้งด้วยกันคือการใช้ “capital” แทน “town” “old object” แทน “antique” และ “programmer” แทน “programming”

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง

ตัวอย่าง

I: What does your father do?

S: My father is farmer.

I: Your mother?

S: Mother is agricultural.

I: What do you mean?

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลางมีการใช้กลวิธีการใช้คำใกล้เคียงในลักษณะคล้ายกับนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง แต่เลือกใช้คำที่อาจทำให้อาจารย์ผู้สนทนาเกิดความสับสน ไม่สามารถเข้าใจได้ในทันที เช่นการใช้ “agricultural” แทน “farmer”

การพูดอ้อม หมายถึง การพูดแบบอ้อมๆเพื่อต้องการสื่อความหมายที่ต้องการ เพราะไม่สามารถพูดให้ตรงประเด็นได้ในทันที เนื่องจากข้อจำกัดในศัพท์ ไวยากรณ์หรือความสามารถในการพูด

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง

ตัวอย่างที่ 1

I: What is there to see at Khaoyai Natural Park?

S: Natural beautiful natural and beautiful tree and beautiful animals.

ตัวอย่างที่ 2

I: What do you buy when you go shopping?

S: I buy some soap some toothpaste anything anything which I use.

I: Good.

ในบทสนทนาสองตัวอย่างข้างต้น นักศึกษารู้คำศัพท์มากพอที่จะอธิบายได้ว่าไปเห็นอะไรบ้างที่เขาใหญ่ หรือ ไปซื้อสินค้าอะไรที่ห้างสรรพสินค้า จึงอธิบายแบบอ้อมๆให้ผู้สนทนาเข้าใจ

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง

ตัวอย่าง

I: Why didn't you go to Walailuk University?

S: When I when I... Walailuk... work... after Suranaree. I graduate from Grade from high school before Walailuk.

I: Oh I see.

นักศึกษาต้องการอธิบายถึงสาเหตุที่เขาไม่เลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เพราะเมื่อตอนที่เขาสอบEntranceเข้ามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ยังไม่เปิดทำการสอน จะเห็นได้ว่าการอธิบายของนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลางค่อนข้างสับสน แต่เนื่องจากอาจารย์ผู้สนทนาทราบข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์มาก่อน จึงทำให้เข้าใจเรื่องที่นักศึกษายพยายามอธิบายได้

การถามศัพท์ตรง หมายถึง การที่ผู้พูดอาจจะถามคำถามออกไปตรง ๆ เช่น “What do you call this in English?”

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง

ตัวอย่าง

S: Mr. Banharn is a policeman. (หัวเราะ)

I: Policeman?

S: I don't know this word. What is it?

I: Politician.

กลวิธีการถามศัพท์ตรงพบเพียงครั้งเดียวในนักศึกษากลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง ในขณะที่นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและต่ำไม่มีการใช้กลวิธีนี้เลย และจำนวนครั้งที่ใช้น้อยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่ทราบวิธีการใช้กลวิธีนี้ ไม่ทราบว่าควรใช้คำถามอย่างไร หรืออาจไม่กล้าใช้กลวิธีนี้ในการสอบก็ได้

เป็นที่น่าสังเกตว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำไม่มีการใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษเลย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีทักษะทางภาษาอังกฤษน้อย จึงไม่สามารถใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษได้ แต่ใช้กลวิธีการสื่อสารประเภทอื่นแทน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น แสดง
ในตารางที่ 10 ถึง 11

ตารางที่ 10

ความถี่และร้อยละของความถี่ในการใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น

กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น	ความถี่	%
การเปลี่ยนภาษา	53	91.38
การพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง	5	8.62
รวม	58	100.00

จากตารางที่ 10 กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่นที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือ
กลวิธีการเปลี่ยนภาษา (91.38%) โดยนักศึกษาใช้กลวิธีการพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สองเพียง
8.62%

ตารางที่ 11

เปรียบเทียบความถี่ในการใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่นของนักศึกษา
แยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร

กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ ภาษาแม่หรือภาษาอื่น	ความสามารถในการสื่อสาร			รวม
	สูง	กลาง	ต่ำ	
การเปลี่ยนภาษา	3	6	38	47
การพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียง ภาษาที่สอง	3	2	-	5
รวม	6	8	38	52

จากตารางที่ 11 พบว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น มากกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและระดับกลาง เมื่อแยกตามกลวิธีย่อยพบว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำไม่ใช้กลวิธีการพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สองเลย นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและระดับกลางมีการใช้กลวิธีการพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สองใกล้เคียงกัน

การที่นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่นมากอาจเป็นเพราะนักศึกษายังมีความสามารถในการสื่อสารไม่เพียงพอ แต่นักศึกษามีความต้องการที่จะสื่อสาร จึงใช้ความรู้จากภาษาแม่ช่วยในการพูดภาษาอังกฤษซึ่งเป็นเรื่องปกติของผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่มักใช้ความรู้ในภาษาที่หนึ่งในการพูดภาษาต่างประเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

กลวิธีที่ใช้ฟื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น หมายถึง การที่นักศึกษาใช้ความรู้ในภาษาแม่หรือภาษาอื่นปนในการพูดภาษาอังกฤษ แบ่งออกเป็น การเปลี่ยนภาษา การพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้พบเพียงการใช้ภาษาแม่คือภาษาไทยเท่านั้น ไม่พบการใช้ภาษาอื่น

การเปลี่ยนภาษา หมายถึง การใช้ภาษาแม่ปนขณะที่พูดภาษาที่สอง

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง

ตัวอย่าง

I: Can you tell me something about your family?

S: อ้อ There're five people in my family my father, my mother and two sisters.

I: uh-huh

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง

ตัวอย่างที่ 1

S: In Chiangmai I see beautiful flower garden.

I: Is this Krisada Krisada..

S: Krisada Resort. แล้วก็ Pratart Doisuthep แล้วก็ Nightbazaar

I: uh-huh

ตัวอย่างที่ 2

I: Do you live in a dormitory or outside the campus?

S: I live in Suranivet แปด in campus.

I: I see

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำ

ตัวอย่าง

I: How could she lead people to fight against Laos?

S: How? ใช้ไหมคะ

I: How could she lead her people to fight? Usually it's a man.

S: (5 seconds) I don't know.

พบการใช้กลวิธีการเปลี่ยนภาษาไปพูดภาษาไทยในนักศึกษาทั้งสามกลุ่ม แต่พบมากใน นักศึกษากลุ่มที่มีความสามารถระดับต่ำ เป็นที่น่าสังเกตว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสาร ระดับสูงใช้ภาษาไทยเมื่อต้องการใช้คำที่แสดงว่าตัวเองเข้าใจคู่สนทนา หรือกำลังฟังอยู่ โดยใช้คำ ในภาษาไทย “อ้อ” แทนคำภาษาอังกฤษเช่น “I see” “Yeah” หรือ “Right” เราเรียกกลุ่มคำประเภท นี้ว่า “Backchannel” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่ได้รับการฝึกใช้คำประเภทนี้ในภาษาที่สองมาก พอ เมื่อจำเป็นต้องใช้กลุ่มคำประเภทนี้จึงกลับมาใช้คำในภาษาที่หนึ่ง ต่างจากนักศึกษาที่มีความ สามารถในการสื่อสารระดับกลางที่ใช้ภาษาไทยแทรกในส่วนต่างๆของประโยคโดยไม่รู้ตัว การที่ นักศึกษาใช้ภาษาไทยปนเวลาที่พูดภาษาอังกฤษอาจเป็นเพราะนักศึกษายังไม่มีความสามารถทาง ภาษามากพอ จึงไม่สามารถควบคุมการพูดของตนเองให้เป็นภาษาอังกฤษทั้งหมดได้

การพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง เป็นการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาแม่ด้วยสำเนียง ภาษาที่สอง

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง

ตัวอย่าง

T: What's your name?

S: Witsanurak Rungruang. (ทำสำเนียงแบบภาษาอังกฤษ)

การพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สองพบเฉพาะในนักศึกษาที่มีความสามารถในการ สื่อสารระดับสูงเท่านั้น โดยทั่วไปเมื่อนักศึกษาต้องใช้คำในภาษาไทย เช่น ชื่อเฉพาะ ในขณะที่พูด ภาษาอังกฤษอยู่ นักศึกษามักจะออกเสียงแบบภาษาไทย ไม่มีการใช้สำเนียงภาษาอังกฤษ ทำให้เป็น การยากที่อาจารย์เจ้าของภาษาจะได้ยินชัดเจน เมื่อนักศึกษาใช้สำเนียงแบบภาษาอังกฤษ มีการเน้น พยางค์บางพยางค์จะทำให้คู่สนทนาได้ยินคำนั้นชัดเจนยิ่งขึ้น

ตารางที่ 12

ความถี่และร้อยละของความถี่ในการใช้กลวิธีการปรับข้อความ

กลวิธีการปรับข้อความ	ความถี่	%
การขอคำอธิบาย	145	65.02
การหยุดชั่วขณะ	49	21.97
การพูดทวนประโยค	11	4.93
การแก้ไขคำพูดตัวเอง	8	3.59
การตรวจสอบความเข้าใจ	8	3.59
การพูดซ้อน	2	.90
การทำเสียงประกอบ	-	0.00
รวม	223	100.00

จากตารางที่ 12 กลวิธีการปรับข้อความที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือ การขอคำอธิบาย (65.02%) ใช้กลวิธีการหยุดชั่วขณะ (21.97%) และกลวิธีการพูดทวนประโยครองลงมา (4.93%) ใช้กลวิธีการตรวจสอบความเข้าใจเท่ากับกลวิธีการแก้ไขคำพูดตัวเอง (3.59%) ใช้กลวิธีการพูดซ้อน น้อยมาก (.90%) และไม่ใช้กลวิธีการทำเสียงประกอบเลย

ตารางที่ 13

เปรียบเทียบความถี่ในการใช้กลวิธีการปรับข้อความของนักศึกษา
แยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร

กลวิธีการปรับข้อความ	ความสามารถในการสื่อสาร			รวม
	สูง	กลาง	ต่ำ	
การขอคำอธิบาย	25	39	81	145
การหยุดชั่วขณะ	1	10	38	49
การพูดทวนประโยค	7	4	-	11
การแก้ไขคำพูดตัวเอง	3	5	-	8
การตรวจสอบความเข้าใจ	2	-	6	8
การพูดซ้ำ	2	-	-	2
การทำเสียงประกอบ	-	-	-	-
รวม	40	58	125	223

จากตารางที่ 13 เมื่อแยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีการปรับข้อความในทุกประเภทมากกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและระดับกลาง นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลางใช้กลวิธีการขอคำอธิบาย การแก้ไขคำพูดตัวเอง และการหยุดชั่วขณะมากกว่านักศึกษากลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง แต่ไม่ใช้กลวิธีการตรวจสอบความเข้าใจและการพูดซ้ำเลย

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงใช้กลวิธีการพูดทวนประโยคมากกว่านักศึกษา
กลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง ทั้งนี้ไม่มีนักศึกษากลุ่มใดใช้กลวิธีการทำเสียง
ประกอบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

กลวิธีการปรับข้อความ หมายถึง กลวิธีการที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างคู่สนทนาคำเนินต่อ
ไปได้ แบ่งออกเป็น การขอคำอธิบาย การหยุดชั่วขณะ การพูดทวนประโยค การแก้ไขคำพูดตัวเอง
การตรวจสอบความเข้าใจ การพูดซ้อน และการทำเสียงประกอบ

การขอคำอธิบาย หมายถึง การที่ผู้พูดขอให้คู่สนทนาพูดใหม่เพื่อให้เข้าใจความหมายที่
ต้องการสื่อสารง่ายขึ้น โดยอาจขอให้คู่สนทนาทวนซ้ำคำพูดเดิมก็ได้

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง

ตัวอย่าง

I: What language do you speak at home?

S: er.. (5 seconds) Again please.

I: What language do you speak at home?

S: If speak to my friend, I speak Isan language, okay? But in my family, I use Thai language.

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง

ตัวอย่างที่ 1

I: Are you going to graduate this year?

S: Again please.

I: Are you going to graduate this year?

ตัวอย่างที่ 2

S: My roommate is good for me.

I: She is good for you. What do you mean?

S: I don't understand.

I: What do you mean?

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำ

ตัวอย่าง

I: Where are you from?

S: Korat

I: Which part of Korat?

S: (5 seconds) Again please.

I: Which part of Korat? Which district?

S: อ้อ เออ Tao Suranaree

I: Pardon?

S: Tao Suranaree Near Big C.

I: Oh I see.

ในกลุ่มนักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มมีการใช้กลวิธีการขอคำอธิบายมากพอสมควร แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าประโยคที่นักศึกษาใช้ในการขอคำอธิบายบ่อยมาก คือ “Again please.” ซึ่งไม่เหมาะสม นักศึกษาควรใช้ “Pardon?” “Excuse me.” มากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่ได้ฝึกใช้การขอคำอธิบายแบบอื่นมากพอ และเข้าใจว่าการใช้ “Again please.” เหมาะสมแล้ว

การหยุดชั่วขณะ หมายถึง การหยุดคิดชั่วขณะในระหว่างการสนทนา ซึ่งอาจเป็นการหยุดเพื่อคิดข้อความที่จะพูดต่อไป ในระหว่างการหยุดนี้อาจจะมีการเปล่งเสียงออกมาหรือไม่ก็ได้ เสียงที่เปล่งออกมาเช่น “um... er... หรือ uh...” ไม่มีความหมายใดๆ แต่เป็นการบอกให้ผู้สนทนาทราบว่าผู้พูดยังพูดไม่จบข้อความ

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง

ตัวอย่าง

I: Do you play any sport?

S: Yes table tennis

I: hmm Table tennis? Where do you play table tennis?

S: At Suranivet.

I: How often do you play table tennis then?

S: Umm.. twice a week.

I: Are you a good player?

S: (laugh) No.

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง

ตัวอย่าง

I: What do you do when you go home?

S: (5 seconds) Help my mother to do working.

I: uh-huh What work?

S: umm... sell seller

I: What does she sell?

S: Television (หัวเราะ)

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำ

ตัวอย่าง

I: Can you tell me some more about your roommate? Where do they come from? What do they study? What are they like?

S: Sorry. Again.

I: Can you tell me more about these people? Where are they from? Where are they studying?

S: (5 seconds) I don't

I: Alright.

การหยุดชั่วขณะเกิดขึ้นกับนักศึกษาทุกกลุ่ม แต่เกิดขึ้นมากกว่ากับนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุที่ว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำมักจะประสบปัญหาในการคิดประโยคที่จะพูด นักศึกษาจึงหยุดคิดบ่อยครั้ง แต่นักศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้มักใช้การเงียบไปเฉยๆ แทนที่จะใช้ “um... er... หรือ uh....” เหมือนที่เจ้าของภาษาใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่ได้ฝึกการใช้คำประเภtnี้นักพอที่จะใช้ได้อย่างเป็นธรรมชาติ

การพูดทวนประโยค หมายถึง การกล่าวซ้ำคำพูดของกลุ่มสนทนา เช่นเมื่อผู้พูดถามคำถาม ก็กล่าวคำถามนั้นซ้ำ เพื่อเป็นการยืนยันว่าสิ่งที่ได้ยินนั้นถูกต้องหรือไม่ ก่อนที่จะสนทนาต่อไป

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง

ตัวอย่าง

I: Have you been to the co-op education program?

S: Again please.

I: Have you been to the co-op program?

S: (2 seconds) Co-op program?

S: (nodding)

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง

ตัวอย่าง

I: Have you been on a coop program?

S: Yes.

I: Where did you go?

S: To diary farm in Saraburi.

I: How long were you there for?

S: How long? Three months.

การพูดทวนประโยคเป็นกลวิธีที่พบในนักศึกษากลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและกลางเท่านั้น การพูดทวนประโยคมักเป็นการพูดทวนประโยคคำถาม เป็นการตรวจสอบว่าประโยคคำถามที่ได้ยินถูกต้องหรือไม่ ก่อนที่จะตอบคำถาม การพูดทวนประโยคเป็นกลวิธีหนึ่งที่ทำให้การสนทนาเป็นธรรมชาติ นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำไม่ใช้กลวิธีนี้เลย อาจเป็นเพราะนักศึกษายังไม่มีความรู้ทักษะทางการพูดมากพอที่จะสนทนาอย่างเป็นธรรมชาติได้

การตรวจสอบความเข้าใจ หมายถึง การที่ผู้พูดตรวจสอบว่าคู่สนทนาเข้าใจหรือไม่ โดยการพูดว่า “Right?, Okay?, Do you understand?”

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง

ตัวอย่าง

I: What language do you speak at home?

S: If speak to my friend, I speak Isan language, okay? But in my family, I use Thai language.

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำ

ตัวอย่าง

S: I am from Nan. North of Thailand. Do you understand?

I: uh-huh

การใช้กลุ่มคำ “Right?” “Okay?” “Do you understand?” เป็นระยะๆ มีความสำคัญในการตรวจสอบว่าคู่สนทนาเข้าใจในสิ่งที่ตนเองพูดหรือไม่ หรือผู้ฟังกำลังฟังอยู่หรือไม่ ทำให้การสนทนามีความเป็นธรรมชาติมากขึ้น แต่พบว่ามีการใช้กลวิธีนี้น้อยมากในนักศึกษาทั้ง 3 กลุ่ม อาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่ได้ฝึกการใช้คำเหล่านี้มากพอ จึงไม่สามารถใช้คำเหล่านี้ในขณะที่พูดได้เหมือนเวลาที่พูดภาษาที่หนึ่ง

การแก้ไขคำพูดตัวเอง หมายถึง การที่นักศึกษาแก้ไขคำพูดตัวเองเมื่อรู้ตัวว่าพูดผิด

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง

ตัวอย่าง

I: What does your father do?

S: My father is driver.

I: uh-huh Can you explain some more about this job?

S: He get up at 4 o'clock.

I: yeah

S: To go to the bus stop and pick up people and tourist that come from Krungthep Bangkok

Bangkok.

I: Oh yeah.

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง

ตัวอย่างที่ 1

I: Do you ever go to see a movie?

S: A little times a few times I go to Korat for seeing a movie.

ตัวอย่างที่ 2

I: Have you traveled very much around Thailand? To different places?

S: In the winner, in the winter.

I: uh-huh

S: visit visiting the north. It is the best.

การแก้ไขคำพูดตัวเองเป็นกลวิธีที่พบในนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง และระดับกลางเท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาจะสามารถใช้กลวิธีนี้ได้เมื่อนักศึกษามีทักษะทางภาษาอังกฤษมากพอที่จะสามารถตรวจสอบสิ่งที่ตนเองพูดออกมาว่าถูกต้องหรือไม่ หากพบว่าพูดผิดก็สามารถที่จะแก้ไขได้ในทันที นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำไม่มีทักษะทางภาษาอังกฤษมากพอที่จะตรวจสอบสิ่งที่ได้พูดออกไปและแก้ไขให้ถูกต้องได้ จึงไม่ปรากฏการใช้กลวิธีการแก้ไขตนเองในกลุ่มนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำเลย

การพูดซ้อน หมายถึง การที่ผู้พูดพูดขึ้นมาในขณะที่คู่สนทนายังพูดไม่จบ แต่เรื่องที่พูดซ้อนขึ้นมาเป็นเรื่องเดียวกับที่คู่สนทนากำลังพูดอยู่

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง

ตัวอย่างที่ 1

I: After you graduate, are you going to try [to apply

S: [yes I intend to apply.

I: uh-huh

ตัวอย่างที่ 2

I: How often do you go back [home? Once a

S: [Once a term.

I: I see. Once a term.

กลวิธีการพูดซ้อนจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้ฟังสามารถเดาได้ว่าผู้พูดจะพูดอะไร ทั้งที่ผู้พูดยังพูดไม่จบ ในบทสนทนา 2 ตัวอย่างข้างต้นนักศึกษาสามารถเดาได้ว่าอาจารย์จะถามอะไร จึงตอบคำถามขึ้นมาก่อนที่อาจารย์จะจบคำถาม ในงานวิจัยครั้งนี้พบว่ากลวิธีการพูดซ้อนเกิดขึ้นน้อยมาก และเกิดกับนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงเท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลางและต่ำไม่มีทักษะทางภาษาอังกฤษมากพอที่จะเดาได้ว่าคู่สนทนาจะพูดอะไร ต้องพยายามตั้งใจฟังจนคู่สนทนาพูดจบ ไม่สามารถพูดซ้อนขึ้นมาในขณะที่คู่สนทนา ยังพูดไม่จบได้ สาเหตุอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะบทสนทนาเกิดขึ้นในการสอบสัมภาษณ์นักศึกษาจึงพยายามตั้งใจฟังคำถามให้จบ เพื่อให้แน่ใจก่อนตอบคำถาม

การทำเสียงประกอบ หมายถึง การทำเสียงประกอบขณะที่คู่สนทนา กำลังพูด เช่นการใช้คำว่า “uh-huh, yeah, right” ผู้ฟังใช้คำประเภทนี้หรือที่เรียกว่า “Backchannels” เพื่อแสดงให้ผู้พูดทราบว่าตนเองกำลังฟังผู้พูดอยู่ อาจแสดงว่าตนเองเข้าใจหรือเห็นด้วยกับผู้พูดด้วยก็ได้ อย่างไรก็ตามไม่พบการใช้กลวิธีการทำเสียงประกอบในงานวิจัยครั้งนี้เลย ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่านักศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ตั้งใจฟังคู่สนทนา แต่นักศึกษาอาจไม่ได้รับการฝึกฝนการใช้กลวิธีการทำเสียงประกอบมากพอ จึงไม่ทราบว่าจะใช้คำพูดประเภทนี้เมื่อไรจึงจะเหมาะสม นักศึกษาจึงเลี่ยงไปใช้กลวิธีแบบไม่ใช้คำพูดแทน เช่นการมองหน้าผู้พูด การพยักหน้า

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการใช้กลวิธีการไม่ใช้ภาษาพูด แสดงในตารางที่ 14 ถึง 15

ตารางที่ 14

ความถี่และร้อยละของความถี่ในการใช้กลวิธีการไม่ใช้ภาษาพูด

กลวิธีการ ไม่ใช้ภาษาพูด	ความถี่	%
การเคลื่อนไหวร่างกาย	115	78.23
การแสดงท่าประกอบการพูด	32	21.77
รวม	147	100.00

จากตารางที่ 14 กลวิธีการ ไม่ใช้ภาษาพูดที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือ การเคลื่อนไหวร่างกาย (78.23%) โดยนักศึกษาใช้กลวิธีการแสดงท่าประกอบคำพูดรองลงมา (21.77%)

ตารางที่ 15

เปรียบเทียบความถี่ในการใช้กลวิธีการไม่ใช้ภาษาพูดของนักศึกษา
แยกตามระดับความสามารถในการสื่อสาร

กลวิธีการไม่ใช้ภาษาพูด	ความสามารถในการสื่อสาร			รวม
	สูง	กลาง	ต่ำ	
การเคลื่อนไหวร่างกาย	32	33	50	115
การแสดงท่าประกอบการพูด	3	10	19	32
รวม	35	43	69	147

จากตารางที่ 15 นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีการไม่ใช้ภาษาพูดมากกว่ากลุ่มระดับสูง และระดับกลาง โดยใช้กลวิธีย่อยทั้ง 2 ประเภทคือการเคลื่อนไหวร่างกายและการแสดงท่าประกอบการพูดมากกว่าทั้งสองกลุ่ม นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลางใช้กลวิธีการเคลื่อนไหวร่างกายใกล้เคียงกับนักศึกษากลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง แต่ใช้กลวิธีการแสดงท่าประกอบการพูดมากกว่า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

กลวิธีการไม่ใช่ภาษาพูด ประกอบด้วย การเคลื่อนไหวร่างกาย และการแสดงท่าประกอบ การพูด

การเคลื่อนไหวร่างกาย เช่นการส่ายศีรษะเมื่อไม่เข้าใจคู่สนทนา หรือการทำสีหน้าไม่เข้าใจเมื่อต้องการให้คู่สนทนาพูดซ้ำ

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง

ตัวอย่าง

I: What's his major?

S: Civil engineering.

I: Which year is he in?

S: (มองหน้าอาจารย์ ทำหน้าไม่เข้าใจ)

I: Which year is he in?

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง

ตัวอย่าง

I: Can you tell me something about your family?

S: อ้อ There're 5 people in my family my father, my mother and two sisters.

I: uh-huh

S: I have two white dogs.

I: Two white dogs?

S: Yeah very lovely.

I: Do they live in Korat or do they live in Ubon?

S: (ทำหน้าไม่เข้าใจ)

I: Do they live in Korat or do they live in Ubon? Your dogs.

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำ

ตัวอย่าง

I: You haven't done your co-op program yet?

S: (ทำหน้าที่ไม่เข้าใจ)

I: You haven't done your co-op?

จากตัวอย่างข้างต้นพบว่าเมื่อนักศึกษาทั้งสามกลุ่มไม่เข้าใจในสิ่งที่อาจารย์ผู้สนทนาพูด จะใช้กลวิธีการเคลื่อนไหวร่างกายคล้ายคลึงกัน คือการมองหน้าอาจารย์และทำหน้าที่ไม่เข้าใจ มีการใช้กลวิธีนี้บ่อยครั้งมาก ซึ่งการใช้กลวิธีนี้มากเกินไปอาจทำให้คู่สนทนาเกิดความรำคาญได้ นักศึกษาควรใช้กลวิธีการขอคำอธิบายแทน เช่น การพูดว่า “Pardon?” “Excuse me?” หรือ “Sorry I couldn't hear you.”

การแสดงท่าประกอบการพูด หมายถึง การทำท่าประกอบการพูด หรือท่าท่าเมื่อนึกศัพท์ที่ต้องการพูดไม่ออก การแสดงท่าประกอบการพูดที่พบในการวิจัยครั้งนี้มี 2 แบบคือ

แบบที่ 1 การทำท่าประกอบศัพท์ที่พูด เช่น ในกลุ่มของนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและต่ำ นักศึกษามีความมั่นใจในศัพท์ที่พูด แต่ต้องการใช้ท่าทางประกอบในขณะที่พูด

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง

ตัวอย่าง

I: How do you go home?

S: By plane. (ท่ามือประกอบคำว่า “plane”)

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำ

ตัวอย่าง

I: How many roommates do you have?

S: Two (ชูสองนิ้ว)

I: Two?

S: Yes.

แบบที่ 2 เมื่อนักศึกษาไม่มั่นใจในคำศัพท์ที่พูด เช่นในตัวอย่างของนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง การใช้แบบที่ 2 นี้เป็นประโยชน์อย่างมากเพราะสามารถใช้ประกอบการพูด ทำให้คู่สนทนาเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง

ตัวอย่าง

S: Wat Pahlehay it has the biggest Buddha. We call it LuangPortoh

I: uh-huh

S: And we must (4 วินาที) respect respect (ทำให้ไหว) him every year and we believe when we pray for him, he will answer us.

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้กลวิธีการสื่อสารในการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่ลงเรียนวิชา English Elective I จำนวน 75 คน ที่เข้าทำการสอบปลายภาค ภาคการศึกษาที่ 2 และ 3 ปีการศึกษา 2542 กับอาจารย์เจ้าของภาษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสังเกตการใช้กลวิธีการสื่อสารประกอบด้วยตารางรายการกลวิธีการสื่อสารทั้ง 5 ประเภทคือ กลวิธีการหลีกเลี่ยง กลวิธีการใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น กลวิธีการปรับข้อความ และกลวิธีการไม่ใช้ภาษาพูด

การหาค่าความตรงของแบบสังเกตการใช้กลวิธีการสื่อสาร

ผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้ที่เคยทำการศึกษากลวิธีการสื่อสารตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ของแบบสังเกต และนำคำแนะนำไปปรับปรุงแบบสังเกตให้มีความเหมาะสม

การหาค่าความเที่ยงของการสังเกตการใช้กลวิธีการสื่อสาร

ผู้วิจัยนำแบบสังเกตไปทดลองทำร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ โดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 5 คน ในการทดลองแต่ละครั้งผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญได้ร่วมกันสังเกตการใช้กลวิธีการสื่อสารของนักศึกษา แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าความเที่ยงของการสังเกตระหว่างผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญ ค่าความเที่ยงของการสังเกตที่ได้เท่ากับ .89

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยจัดให้มีการบันทึกวาทะสนทนาระหว่างอาจารย์เจ้าของภาษากับนักศึกษา ซึ่งเป็นการสอบปลายภาคของนักศึกษาวิชา English Elective I โดยชี้แจงให้นักศึกษาทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเพื่อให้นักศึกษาทราบว่า การบันทึกวาทะสนทนาครั้งนี้ไม่มีผลต่อคะแนนสอบ
2. ผู้วิจัยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 25 คน ตามคะแนนสอบที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ เป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ
3. ผู้วิจัยดูวาทะสนทนาที่ได้บันทึกไว้ และทำการถอดความ (Transcribe) การสนทนาระหว่างนักศึกษาและอาจารย์เจ้าของภาษา
4. ผู้วิจัยดูวาทะสนทนาและบทที่ถอดความไว้พร้อมกันเพื่อสังเกตการใช้กลวิธีการสื่อสารของนักศึกษา หากนักศึกษาใช้กลวิธีการสื่อสารใด ผู้วิจัยจะทำเครื่องหมาย / ลงในแบบสังเกตให้ตรงกับรายการของกลวิธีการสื่อสารนั้นๆ
5. นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในการวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้วิธีการแสดงค่าความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสาร ส่วนในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้กลวิธีการสื่อสารนั้นๆ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลวิธีการสื่อสารที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือกลวิธีการปรับข้อความ กลวิธีที่ใช้รองลงมาเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ กลวิธีการไม่ใช้ภาษาพูด กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ และ กลวิธีการหลีกเลี่ยง
2. นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่างกันมีความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารต่างกัน กล่าวคือนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีการสื่อสารมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลางและระดับสูง

3. นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่างกันมีความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารแต่ละประเภทต่างกัน

3.1 นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและระดับกลางใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันมากในขณะที่นักศึกษาที่มีความสามารถระดับต่ำไม่ได้ใช้กลวิธีในกลุ่มนี้เลย

3.2 นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีการหลักเพียงประเภทการละทิ้งข้อความมากกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง โดยที่นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงไม่ได้ใช้กลวิธีประเภทนี้ นอกจากนี้ นักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มไม่ได้ใช้กลวิธีการหลักเพียงเรื่องเลย

3.3 นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น มากกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและระดับกลาง

3.4 นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีการปรับข้อความมากกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและระดับกลาง

3.5 นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีการไม่ใช่ภาษาพูดมากกว่ากลุ่มระดับสูง และระดับกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษาใช้กลวิธีการสื่อสารครบทั้ง 5 ประเภท คือกลวิธีการหลักเพียง กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ กลวิธีการปรับข้อความ กลวิธีการไม่ใช่ภาษาพูด สอดคล้องกับผลการวิจัยของจ่านง แก้วเพชร (2539) ซึ่งศึกษาพบว่านักเรียนใช้กลยุทธ์การสื่อสารครบทั้ง 5 ชนิดคือ กลยุทธ์การหลักเพียง กลยุทธ์ที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น กลยุทธ์ที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ กลยุทธ์การไม่ใช่ภาษาพูด และกลยุทธ์การปรับข้อความ นอกจากนี้จะสอดคล้องกันในด้านประเภทของกลวิธีการสื่อสารที่ใช้ ยังตรงกัน ในประเภทของกลวิธีการสื่อสารที่ผู้เรียนใช้มากที่สุดด้วย กล่าวคือในงานวิจัยนี้พบว่านักศึกษาใช้กลวิธีการปรับข้อความมากที่สุด ตรงกับงานวิจัยของ จ่านง แก้วเพชร (2539) ที่พบว่านักเรียนใช้กลวิธีการปรับข้อความมากที่สุดเช่นกัน การที่นักศึกษาใช้กลวิธีการปรับข้อความมากที่สุด แสดงว่า

นักศึกษามีความพยายามที่จะสื่อสารให้ประสบความสำเร็จ นักศึกษาใช้กลวิธีการปรับข้อความซึ่งประกอบไปด้วย การขอคำอธิบาย การหยุดชั่วขณะ การพูดทวนประโยค การแก้ไขคำพูดตัวเอง การตรวจสอบความเข้าใจ การพูดซ้ำ การทำเสียงประกอบ เพื่อแสดงให้คู่สนทนาทราบว่าตนเองมีความตั้งใจที่จะสื่อสารให้คู่สนทนาเข้าใจ นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษามีการใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงน้อยที่สุด ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่านักศึกษามิต้องการหลีกเลี่ยงการสนทนา แต่พยายามที่จะสื่อสารให้ประสบความสำเร็จ

2. ผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่างกันมีความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารต่างกัน กล่าวคือนักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีการสื่อสารมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลางและระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Si-Quing (1990) ที่พบว่าผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาต่ำจะใช้กลวิธีการสื่อสารมากกว่าผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาสูง สามารถอธิบายผลการวิจัยนี้ได้ว่าผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาสูงไม่จำเป็นต้องใช้กลวิธีการสื่อสารมาช่วยในการสื่อสาร เนื่องจากไม่ประสบปัญหาเท่ากับผู้ที่มีความสามารถทางภาษาต่ำ ในทางตรงกันข้ามผู้ที่มีความสามารถทางภาษาต่ำประสบปัญหาในการสื่อสารบ่อยครั้งกว่า จึงต้องใช้กลวิธีการสื่อสารมากกว่า

3. ผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่างกันมีความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสารแต่ละประเภทต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของใหม่ ดัน (2532) จ่านง แก้วเพชร (2539) และ Paribahkt (1985)

3.1 นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและระดับกลางใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันมาก ในขณะที่นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำไม่ได้ใช้กลวิธีในกลุ่มนี้เลย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำไม่มีทักษะทางภาษาอังกฤษมากพอ จึงไม่สามารถใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษอื่นประกอบไปด้วย การใช้คำใกล้เคียง การพูดอ้อม และการถามตรงได้ เป็นการง่ายกว่าที่นักศึกษาจะหันไปใช้กลวิธีการสื่อสารประเภทอื่น

3.2 ผลการวิจัยที่ว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงมากกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลางและระดับสูง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของใหม่ ดัน (2532) ที่พบว่านักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาระดับต่ำใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงมากกว่านักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาระดับสูง ซึ่งอาจอธิบายผลการวิจัยนี้ได้ว่า กลวิธี

การหลีกเลี่ยงเป็นกลวิธีการสื่อสารที่ง่ายที่สุดในการนำมาใช้ นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำจึงใช้กลวิธีประเภทนี้มากกว่านักศึกษากลุ่มอื่นๆ

เมื่อเปรียบเทียบกลวิธีย่อยในกลุ่มนี้พบว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารในระดับต่ำใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงประเภทการละทิ้งข้อความมากกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับกลาง โดยที่นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงไม่ได้ใช้กลวิธีประเภทนี้ นอกจากนี้นักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มไม่ได้ใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงประเภทการหลีกเลี่ยงเรื่องเลย ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความพยายามในการสนทนาในแต่ละหัวข้อให้ประสบความสำเร็จ ไม่เลี่ยงเรื่องที่คู่สนทนาต้องการสนทนา หากเมื่อไม่สามารถสนทนาต่อไปได้จริงๆ จึงใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงประเภทการละทิ้งข้อความ

3.3 นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น มากกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและระดับกลาง การใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่ ประเภทการเปลี่ยนภาษาไม่ต้องใช้ทักษะทางภาษาอังกฤษเลย ในขณะที่กลวิธีการพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สองอาจใช้ทักษะในการออกเสียงบ้าง ดังนั้นนักศึกษามีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำจึงขาดความเข้าใจและทักษะในภาษาที่สองด้วยการใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่นมากกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและระดับกลาง

3.4 นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีการปรับข้อความมากกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและระดับกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาประสบปัญหาในการสื่อสารบ่อยครั้ง จึงต้องใช้กลวิธีการปรับข้อความโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทการขอคำอธิบายและการหยุดชั่วคราวมากกว่านักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับสูงและกลาง

3.5 นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำใช้กลวิธีการไม่ใช้ภาษาพูดมากกว่ากลุ่มระดับสูง และระดับกลาง เนื่องจากกลวิธีการไม่ใช้ภาษาพูด ซึ่งประกอบไปด้วยวิธีการเคลื่อนไหวร่างกาย และกลวิธีการแสดงท่าประกอบการพูดเป็นกลวิธีที่ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องมีทักษะทางภาษาอังกฤษ นักศึกษาที่มีความสามารถในการสื่อสารระดับต่ำจึงใช้กลวิธีประเภทนี้เมื่อประสบปัญหาในการสื่อสาร

ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

1. การพัฒนาหลักสูตรควรให้ความสำคัญกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างจริงจัง เพราะเป็นสิ่งที่นักศึกษาสามารถนำไปใช้ได้จริงเมื่อจบการศึกษา และในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านการใช้กลวิธีการสื่อสาร นอกเหนือไปจากองค์ประกอบด้านภาษาศาสตร์อย่างที่เคยเป็นมา เพราะครูไม่สามารถจะสอนความรู้ด้านภาษาศาสตร์ทั้งหมดได้ องค์ประกอบด้านการใช้กลวิธีการสื่อสารจะช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสื่อสารและทำให้นักศึกษาสามารถสื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์

2. ควรสอนกลวิธีการสื่อสารทุกประเภทให้กับนักศึกษา เพราะกลวิธีแต่ละประเภทอาจเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างกัน เช่น ในบางสถานการณ์นักศึกษาอาจจำเป็นต้องใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงเรื่อง เมื่อไม่ต้องการสนทนาในเรื่องบางเรื่อง จึงควรที่จะสามารถใช้กลวิธีการหลีกเลี่ยงเพื่อเลี่ยงการสนทนาบางหัวข้อได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามกาลเทศะ เช่น การพูดว่า “This issue is interesting but I don’t know much about it.”

3. กลวิธีการสื่อสารที่ควรฝึกให้นักศึกษามากที่สุดคือกลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษซึ่งประกอบไปด้วย การพูดอ้อม การใช้คำใกล้เคียง การถามศัพท์ตรง เนื่องจากเป็นกลวิธีที่เจ้าของภาษาน่าจะเข้าใจได้มากที่สุด ซึ่งการฝึกการใช้กลวิธีนี้อาจทำได้ด้วยการให้นักศึกษาจับคู่ทำแบบฝึกหัดแผ่นปริศนาอักษรไขว้ (Crossword puzzle) หรือจับคู่ผลัดกันบรรยายเรื่องจากภาพ

4. ควรฝึกให้นักศึกษาสามารถใช้กลวิธีการปรับข้อความ เช่นการฝึกให้นักศึกษาสามารถพูดเพื่อให้มีการอธิบายเพิ่มเติม เช่น “Could you explain what you mean by that?” หรือขอให้พูดซ้ำ เช่นพูดว่า “Excuse me?” “Pardon?” นอกจากนี้ควรมีการฝึกให้นักศึกษาสามารถใช้คำพูดเช่น “Um...” “Let’s see” เมื่อต้องการหยุดชั่วขณะ หรือเมื่อต้องการเวลาคิด เพื่อคู่สนทนาจะได้ทราบว่าผู้พูดยังไม่จบข้อความที่ต้องการพูด คิดว่าการหยุดเงียบไปเลย ๆ เพราะคู่สนทนาอาจไม่แน่ใจว่าผู้พูดต้องการพูดต่อหรือไม่ กลวิธีการทำเสียงประกอบ เช่น “Right” “Uh-huh” และ “That’s a good idea.” ก็มีความสำคัญเช่นกัน นักศึกษาสามารถใช้กลวิธีนี้เพื่อแสดงความเข้าใจ ความสนใจต่อคู่สนทนาทำให้การสนทนาดำเนินต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพและราบรื่น

5. ควรเตือนให้นักศึกษาระมัดระวังการใช้กลวิธีที่ใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น หากคู่สนทนาเข้าใจภาษาแม่ของนักศึกษา นักศึกษาก็อาจเปลี่ยนไปใช้ภาษาแม่ของตนได้ในบางครั้งแต่

ไม่ควรใช้จนเกิดความเคยชิน เพราะจะทำให้ไม่สามารถพัฒนาความสามารถในภาษาที่ 2 ได้ดีเท่าที่ควร

6. สำหรับการพัฒนาบทเรียน ควรมีการบรรจุเนื้อหา บทเรียน และกิจกรรมการฝึกการใช้ กลวิธีการสื่อสาร เมื่ออยู่ในห้องเรียน นักศึกษาจะได้พัฒนาการใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนควรฝึกให้นักศึกษาสามารถใช้กลวิธีการสื่อสารแต่ละประเภท โดยมีการจำลองสถานการณ์ที่เกิดปัญหาในการสื่อสาร และให้นักศึกษาทดลองใช้กลวิธีการสื่อสารประเภทต่างๆ มีการอภิปรายถึงข้อดี ข้อเสียของการใช้กลวิธีการสื่อสารแต่ละประเภท

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการสอนกลวิธีการสื่อสารอย่างจริงจังในชั้นเรียน และศึกษาว่าหลังจากการสอน นักศึกษามีพัฒนาการในการใช้กลวิธีการสื่อสารเพิ่มขึ้นหรือไม่
2. ผู้วิจัยอาจให้นักศึกษาช่วยวิเคราะห์ข้อมูล โดยคู่วิธีที่สนทนากับอาจารย์เจ้าของภาษาที่บันทึกไว้และวิเคราะห์ว่าตนเองใช้กลวิธีการสื่อสารใดบ้าง มีกระบวนการคิดอย่างไร ในการเลือกใช้กลวิธีนั้นๆ
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของกลวิธีการสื่อสารว่ากลวิธีใดทำให้การสื่อสารประสบความสำเร็จหรือไม่ประสบความสำเร็จ
4. ควรศึกษาการใช้กลวิธีการสื่อสารของกลุ่มสนทนาด้วย เพราะการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารบางประเภทอาจมีผลมาจากพฤติกรรมของกลุ่มสนทนา
5. ควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้กลวิธีการสื่อสารเมื่อสนทนากับเจ้าของภาษา และไม่ใช่เจ้าของภาษาว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กาญจนา เคียรประภัสสร. “ความสามารถด้านกลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนกรมสามัญศึกษา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

จำนง แก้วเพชร. “ความศึกษากลยุทธ์การสื่อสารในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ภาษาอังกฤษ

Bialystok, E. (1990). Communication strategies: A psychological analysis of second-language use. Oxford: Blackwell.

Canale, M. & Swain, M. (1980). Approach to communicative competence. Singapore: SEAMEO Regional Language Center.

Corder, S. P. (1978). Language-learner language. In J. Richards (Ed.), Understanding foreign and second language learning: Issues and approaches (pp. 71-93). Rowley, Mass: Newbury House.

Dornyei, Z. (1995). On the teachability of communication strategies, TESOL Quarterly, 29, 55-85.

Faerch, C. & Kasper, G. (Eds.).(1983). Strategies in interlanguage communication. New York: Longman.

Faerch, C. & Kasper, G. (1984). Two ways of defining communication strategies, Language Learning, 34, 45-63.

- Paribakht, T. (1985). Strategic competence and language proficiency. Applied Linguistics, 6, 132-146.
- Savignon, S. J. (1983). Communicative competence: Theory and classroom practice. Reading: Addison-Wesley.
- Selinker, L. (1972). Interlanguage. International Review of Applied Linguistics, 10, 209-231.
- Scott, N.A. (1955). Reliability of content analysis: The case of nominal coding. The Public Opinion Quarterly, 3, 321-325.
- Si-Qing, C. (1990). A Study of communication strategies in interlanguage production by Chinese EFL learners. Language Learning, 40, 155-187.
- Tarone, E. (1980). Communication strategies, foreigner talk and repair in interlanguage. Language Learning, 30, 417-431.
- Tarone, E. (1981). Some thoughts on the notion of 'communication strategy' TESOL Quarterly, 15, 285-295.
- Ton, M. (1989). Communication strategies employed by Thai learners of English at university level in interaction with native speakers. Unpublished master's thesis, Mahidol University. Bangkok.
- Wagner, J. & Firth, A. (1997). Communication strategies at work. In G. Kasper & E. Kellerman (Eds.), Communication strategies (pp.323-344). London: Longman.
- Willems, G. M. (1987). Communication strategies and their significance in foreign language teaching. System, 15, 351-364.

ภาคผนวก ก
แบบสังเกตความถี่ในการใช้กลวิธีการสื่อสาร

ชื่อ-นามสกุล _____

ระดับความสามารถในการสื่อสาร _____

ประเภทกลวิธีการสื่อสาร	จำนวนความถี่ของการใช้กลวิธีการสื่อสาร
1. กลวิธีการหลีกเลี่ยง 1.1 การหลีกเลี่ยงเรื่อง 1.2 การละทิ้งข้อความ	
2. กลวิธีใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ 2.1 การใช้คำใกล้เคียง 2.2 การพูดอ้อม 2.3 การถามศัพท์ตรง	
3. กลวิธีใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือภาษาอื่น 3.1 การเปลี่ยนภาษา 3.2 การพูดภาษาแม่ด้วยสำเนียงภาษาที่สอง	
4. กลวิธีการปรับข้อความ 4.1 การตรวจสอบความเข้าใจ 4.2 การขอคำอธิบาย 4.3 การพูดซ้ำ 4.4 การทำเสียงประกอบ 4.5 การแก้ไขคำพูดตัวเอง 4.6 การพูดทวนประโยค 4.7 การหยุดชั่วขณะ	
5. กลวิธีการไม่ใช่ภาษาพูด 5.1 การเคลื่อนไหวร่างกาย 5.2 การแสดงท่าประกอบการพูด	

ภาคผนวก ข
คำถามที่ใช้ในการสอบสัมภาษณ์

The following are some possible questions for the interview:

1. Studies

- 1) What's your major?
- 2) Which year are you born in?
- 3) What do you want to do after you graduate?
- 4) Who is your English teacher in Elective?
- 5) When did you do English 5?
- 6) What grade did you get in English 5?
- 7) What topic did you write about?

2. SUT

- 1) What's SUT like?
- 2) What's the campus like?
- 3) What do you like about SUT?
- 4) What don't you like about SUT?
- 5) Where do you like going on the campus?

3. Co-op Education programme

- 1) Where are you going to go on the Co-op programme?
- 2) What kind of work are you interested in?
- 3) Do you want to go abroad or do you want to stay in Thailand?
- 4) Why?
- 5) What are your favorite courses in your major?

4. Free time

- 1) What are your hobbies?
- 2) What are your favorite sports?
- 3) How often do you play football?
- 4) When do you go to the Fitness Centre?
- 5) What do you do in your free time?

5. Korat

- 1) How often do you go to Korat?
- 2) Where do you go shopping in Korat?
- 3) What do you buy there?
- 4) Where do you go to see a movie/film?
- 5) What was the last film you saw there?
- 6) Did you see it in soundtrack or in Thai?

4. Hometown

- 1) How often do you go to your hometown?
- 2) How do you go there?
- 3) What is your hometown like?
- 4) How far is it from your hometown to Korat?
- 5) How long does it take you to get home on the bus?

5. Family

- 1) How many people are there in your family?
- 2) Who are they?
- 3) What does your father do?
- 4) What does your mother do?
- 5) What is your mother like?
- 6) What does your brother like doing?

ภาคผนวก ค

การหาค่าความเที่ยงของการสังเกตการใช้กลวิธีการสื่อสาร

กลวิธีการสื่อสาร	ความถี่ ของผู้ วิจัย	ความถี่ ของผู้ เชี่ยวชาญ	ร้อยละ ของผู้ วิจัย	ร้อยละของ ผู้เชี่ยวชาญ	ร้อยละของ ความแตกต่าง
กลวิธีการหลีกเลี่ยง					
การหลีกเลี่ยงเรื่อง	0	0	0	0	0
การละทิ้งข้อความ	0	0	0	0	0
กลวิธีใช้พื้นความรู้ภาษาอังกฤษ					
การใช้คำใกล้เคียง	1	1	.98	.93	.05
การพูดอ้อม	1	1	.98	.93	.05
การถามศัพท์ตรง	1	1	.98	.93	.05
กลวิธีใช้พื้นความรู้ภาษาแม่หรือ ภาษาอื่น					
การเปลี่ยนภาษา	0	0	0	0	0
การพูดภาษาแม่ด้วย สำเนียงภาษาที่สอง	0	0	0	0	0
กลวิธีการปรับข้อความ					
การตรวจสอบความเข้าใจ	15	17	14.71	15.74	1.03
การขอคำอธิบาย	41	39	40.20	38.24	1.96
การพูดซ้ำ	0	0	0	0	0
การทำเสียงประกอบ	1	2	.98	1.85	.87
การแก้ไขคำพูดตัวเอง	2	1	.98	.93	.05
การพูดทวนประโยค	4	4	3.92	3.70	.22
การหยุดชั่วขณะ	20	24	19.61	23.53	3.92
กลวิธีการไม่ใช้ภาษาพูด					
การเคลื่อนไหวร่างกาย	12	13	11.76	12.04	.28
การแสดงท่าประกอบการพูด	4	5	3.92	4.63	.71
รวม	102	108	100	100	9.19

$$\text{สูตร } r = \frac{P_0 - P_e}{1.00 - P_e}$$

$$P_0 = 1.00 - \frac{9.19}{100}$$

$$= 1 - .09$$

$$= .91$$

$$P_e = \left(\frac{40.2}{100}\right)^2 + \left(\frac{19.61}{100}\right)^2$$

$$= (0.4)^2 + (0.2)^2$$

$$= .16 + .04$$

$$= .2$$

$$r = \frac{.91 - .2}{1 - .2} = \frac{.71}{.8} = .89$$

ภาคผนวก ง
วิธีการถอดความ

: เสียงลงต่ำ
? เสียงขึ้น
: ลากคำให้ยาวขึ้น
(x seconds) หยุดเป็นเวลาเท่ากับ x วินาที
(laugh) หัวเราะ
(()) ไม่ได้ยินว่าพูดอะไร
[พูดพร้อมกันสองคน

ประวัตินักวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัญชลี วรรณรักษ์ เกิดเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2509 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร จบการศึกษาระดับปริญญาตรีครุศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2529 ระดับปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2532 จากนั้นได้เข้ารับราชการเป็นอาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ก่อนได้รับทุนจากทบวงมหาวิทยาลัยไปศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกที่ University of Illinois (Urbana-Champaign) สำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2540 หลังสำเร็จการศึกษาได้รับการบรรจุเป็นอาจารย์ประจำสาขาภาษาอังกฤษ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จนถึงปัจจุบัน หัวข้องานวิจัยที่สนใจคือทางด้าน Discourse analysis Sociolinguistics และ Pragmatics